

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 90 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp peti vrsta
mali oglašaji 1.30
in 2.20, večji oglašaji
nad 45 mm višine
po Din 2.50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
rezen, pondeljka in
dneva po prežniti

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Če kon-
tamin: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.012, Praga in Dunaj št. 24.797

A. G.:

Kako daleč smo z „Anschlussom“?

Dunaj, 18. januarja 1928.

Marsikateri odgovorni politik in diplomat se izogne razgovoru o priključitvi Avstrije k Nemčiji v očitni zadregi s krilatico: To vprašanje ni aktualno.

Ima deloma prav, da ni aktualno to vprašanje, ali to edino vsled modre nemške taktike in politike, ki meni: Mi lahko čakamo. Nemci dobro vedo, da položaj še ni zrel za formalno izvršitev priključitve, da prav za prav ta formalnost ni vredna vseh tistih težav in zapletov, ki bi nastali v evropskem koncertu, toliko bolj, ker tudi med Nemci samimi to gibanje še ni povsem dozorelo. Pred vsem gre Nemcem za duševno in kulturno enotnost, ki sicer napreduje in se bliža dovršitvi — potem pa tudi treba pomiriti razne gospodarske faktorje, ki imajo mnoge pomisleke in bojzani pred daleč segajočo konkurenco nemške industrije, ki bi mogla avstrijsko kar zadušiti...

V tak namen so ustvarili v obeh državah »Oesterreichisch-Deutscher Volksbund«, ki ima pred vsem nalogo, da nemški narod tu in tam pripravljajo za Anschluss. Vzporedno s tem splošnim gibanjem gre previdno delovanje za gospodarsko priključitev, takozvani: Der österreichisch-deutsche Wirtschaftsanschluss. — V delegaciji, ki vodi to delovanje, je trideset uglednih avstrijskih gospodarskih korporacij: industrijskih in trgovskih zvez, zadrug, društev. Naloga te delegacije je, da odstrani vse pomisleke in bojzani z gospodarskega stališča in da bo končno ves nemški narod enega duha in ene misli, ko pride prava ura in čas.

Ves nemški narod je prepričan, da ta ura ni več daleč, ali nihče odgovornih nemških krogov ne forsira, da bi ta čas že prišel, kajti: Wir können warten. Anschluss je gotov, zato ni treba, da si radi tega razbijamo glave. Kajti isto tako gotovo je, da bi nemške čete stale na Brennerju ali tudi na Karavankah točno ob isti sekuri ali je priključitev že izvršena ali ne. Saj Nemci ne ovirajo niti suverenost tuje države, kakor je Belgija! — Kaj naj bi jo oviralo na poti skozi Avstrijo, ko bi pa nemški narod tudi tu vstal za isti cilj in proti istemu sovražniku?

V zadnjih par letih opažamo tudi pri nas temeljito preorientacijo v tem važnem vprašanju, sploh pa v našem razmerju do Nemcev v obče, in do Nemčije še posebej. Razumljiva je tista psihoza, ki je vladala pri nas takoj po končani vojni proti vsemu, kar je nemško, dasi je bilo tudi med nami precej treznih mož, ki so klicali: delajmo politiko prihodnosti, ne pa preteklosti. Kar je za nami, treba da pametno likvidiramo, ali glejmo v bodočnost. Vse naokrog imamo nevarne sode in nezanesljive zaveznike, odkrite sovražnike, zato glejmo, da si pridobimo prijateljev na edino zdravi podlagi: skupnosti interesov. — In tak zaveznik more postati v prvi vrsti velika Nemčija, s katero prav za prav nimamo nikakih sporov.

Klici naših treznih politikov so našli v Nemčiji in med Nemci sploh prav prijazne odzive. Posledica je ta, da tudi Nemci gledajo vse črte naše domnevne spore, ki jih imajo z nami radi nemških majšin v Jugoslaviji. O kakem »zatiranju Nemcev« pravijo danes kvečjemu, da je — bilo, a zdaj so Nemci pri nas zadovoljni, da jim je sploh neprimerno bolje nego pod Madžari itd. — A z največjim zadovoljstvom beležijo vsak glas naših politikov v naši skupščini, ki govori za popoln sporazum z Nemci, z Nemčijo posebej, in pravijo, da nas veliki skupni interesi naravnost silijo k sporazumu.

Imenovana »Avstrijsko-nemška ljudska zveza« izdaja informativen mesečnik »Der Anschluss«. — Ta je zrcalo razpoloženja Nemcev do nas in do naše države. Vsak prijazen pojav pri nas do Nemcev najde tu vredno pozornost in tudi oceno, ki je naravnost laskava in vzbuja lepe nade v vsakem jugoslovanskem srcu, ki krvavi ob misli na velike rane, ki so nam jih prinesle mirovne konference...

Januarska številka tega lista prinaša na uvodnem mestu članek: »Jugoslavija in nemško-avstrijsko vprašanje«. Tu omenja izjave raznih naših politikov, med temi Markinkoviča, Korosca, Jovanoviča, a o znani debati v Narodni skupščini pravi, da so hoteli v Jugoslaviji s tem povedati vsemu svetu, da pogodba s Francijo nima prav nič opraviti z odnosom do Nemčije. Potem pravi: To se pač ne godi radi tega, ker naj bi Jugoslavi nakrat odkrili svoje srce za Nemce — marveč tu prihaja nova Italija, ki itd. In dostavlja: Taka prerokovanja morda niso aktualna, toda imajo neprimerno več verjetnosti za uresničenje nego vojna leta 1914. Ako pa padejo med Avstrijo in Nemčijo mejni koli, tedaj

Spahov odstop -- izmišljotina opozicije

r Belgrad, 18. jan. (Brz. »Slov.«) Komentari o kongresu demokratske stranke so v glavnem še povsem potihnil. Politično življenje se vrača v normalnost, Opozicija sicer skuša še vedno z raznimi intrigami vzbuditi v javnosti vtis, kakor da se je po kongresu DS položaj spremenil. Voditelji opozicije so tudi že pričeli delati famozne obiske Ljubi Davidčiču. Danes je opozicija razširila vest, da je

zastopnik finančnega ministra dr. Spaho podal ostavko kot zastopnik finančnega ministra in da je to storil radi tega, ker sta dva radikalna glasovala proti davčnemu zakonu v oboru. Vest se je izkazala kot neresnična. Predsednik vlade, kakor tudi Spaho, sta to vest odločno demantirala. Tako se je tudi ta intriga opozicije razblinila in ostala brez uspeha.

Nujnost za zakon o neposrednih davkih

Vladna večina davčnega odbora predložila načrt zakona o neposrednih davkih — Utemeljitev nove davčne politike — Opozicija predloži lastno poročilo

Odboru za proučevanje zakonskega predloga o neposrednih davkih je čast predložiti poročilo o tem zakonu z vsemi spremembami in dopolnitvami, ki jih je odbor sklenil. Odbor smatra za potrebno, da iz samega zakonskega načrta

črta davek na skupne dohodke,

ker je ta davčna oblika že obstojala v nekaterih pokrajinah naše domovine. Izvajanja te davčne oblike niso v soglasju s potrebami naših financ niti s potrebami davkoplačevalcev. Naša uprava ni dorasla za ta fini davčni instrument, ki brez dvoma predstavlja moderno davčno obliko in obdaruje vsakega davčnega obvezanega po stanju dohodkov. Z ozirom na to je morala ta davčna oblika za gotovo dobo odpasti. To je bilo potrebno z ozirom na našo državno upravo, ker bo uvajanje izenačenja davkov dalo finančni upravi mnogo posla in mnogo časa, da ga izvede. Črtanje teh davčnih oblik se je izvedlo v soglasju z zastopnikom finančnega ministra in vlade.

V zvezi s tem se je sklenilo davke predelati in uvesti

nov davčni sistem za uslužbence.

Uvajanje progresije pri teh davkih ne predstavlja nobene novosti, vsaj ne za en del naše domovine, za kraljevino Srbijo, na katere ozemlju je že obstojala progresija pri davku na obrti.

Davčni odbor je vzel zelo

zmerno progresijo

pri davku na dohodek od zemljišč ter pri davku na zgradarino, pri davku na poklice in podjetja. Istotako tudi pri davku na rente in davku na podjetja, zavezana javnemu polaganju računov. Istotako se nahaja progresija pri davku na uslužbence.

Temeljne stopnje so zelo zmerne in se gibljejo med 4% in 12%. Dopolnilne stopnje se gibljejo med 1% in 14%. Naglašamo, da te davčne stopnje, posebno pri zemljariji niso višje od predložene davčne stopnje v zakonskem predlogu o neposrednih davkih iz l. 1926. Ta predlog je vseboval invalidski, vojni in komorski davek in tudi dohodnino.

V tem zakonskem predlogu se je davek na skupne dohodke črtal. Ravno tako invalidska, vojna in komorska doklada, ker je po tem zakonskem predlogu obremenitev nižja ne samo od obremenitve po načrtu iz l. 1926, kakor ga je takrat predložila vlada, nego je tudi odpadla obremenitev, kakršna je bila v načrtu, ki ga je izdelal davčni odbor l. 1926.

Povprečna obremenitev

malega in srednjega kmeta

bo nižja, nego je bila dosedaj, če se vpošteva vsi davki in invalidska, vojna in komorska doklada. Pripominjamo, da se je storila velika novost za kmetijski stan, ki se je oprostil zgradarine, poleg tega je davčni odbor vzel v obzir male delavnice in jih oprostil davka na obrate.

Ker je izenačenje davkov za deset let našega državnega življenja brez dvoma nujno potrebno, je smatral davčni odbor za svojo dolžnost, predložiti skupščini načrt o izenačenju davkov s progresijo, kakor se je to predložilo v novem zakonskem načrtu. Prilagamo 1. predlog zakona o neposrednih davkih po predlogu finančnega ministra in 2. predlog o neposrednih davkih po predlogu davčnega odbora.

Tekom debate bomo obrazložili spremembe in dopolnila. Poročevalec je Gjuro Jarković, za manjšino pa Pavle Radič. Ker se je predlog soglasno proglasil kot nujen, prosimo, da se takoj postavi na dnevni red skupščine in da ga skupščina sprejme, kot ga predlaga odbor.

Ekspoze poštne ministra

Proračun za 43 milijonov manjši od lanskega — Zračni promet Zagreb—Belgrad — Središče kabljev bo Ruma — Žerjavov in Kramerjev napad na Prosvečno zvezo

r Belgrad, 18. jan. (Brz. »Slov.«) Na današnji seji finančnega odbora se je po kratki kritiki sprejel proračun kmetijskega ministrstva nespremenjen. Na to je prišel v razpravo proračun poštnega ministrstva. Minister je podal obširen ekspoz, v katerem je izvajal:

Proračun poštnega ministrstva je za 43 milijonov Din manjši od lanskega. Od teh odpadne na osebne izdatke 12.000.000 Din. 31 milijonov pa na materialne izdatke. Poštno ministrstvo ima sedaj 12.773 uslužbencev. V novem letu se bo moralo reducirati 843 uslužbencev. Lansko leto se je zgradilo 60 novih

Princ se je rodil!

Belgrad. (Po sklepu lista.) Danes ob 1 uri 6 minut se je rodil princ. Tako kraljica kakor novorojenček sta popolnoma zdrava.

postaj, 2 avtomatični centrali v Ljubljani in Novem Sadu, dve se gradita v Zagrebu in Mariboru. Radi zgraditve avtomatičnih central se bo reduciralo več telefonistk.

Po mednarodnih konvencijah bomo zgradili kablje, ki nas bodo vezali z vsemi sosednimi državami. Center teh kabljev bo Ruma, odkoder bodo vodili kablji proti Zagrebu, Subotici, Belgradu itd. Zgradili se bodo s posojilom, ki nam ga ponuja sama firma. Letos se bo otvoril aeroplanski poštni promet Belgrad—Zagreb.

Pri razpravi je prvi govoril radičevac Pasić. Predvsem je govoril o slabih poštinih razmerah v Dalmaciji. Posebno o izoliranosti otokov.

Dr. Žerjav je govoril o redukciji oseb. Pravi, da se čuti v tem strankarstvu. (Smodej: »Da, toda od vaše strani.«) Govori proti temu, da se je dala radio-postaja v Domžalah v eksploatacijo Prosvečni zvezi. (Kramer: »To bomo že razveljavili!« Smodej: »Drugače itak ne znate! To je vaš posel!«) Ta pravica naj bi se dajala gospodarskim organizacijam. Kritizira poštne hranilnice radi prevelikih obrestih in prevelikih provizij v čekovnem prometu.

Po govoru radičevca Šuteja se je seja zaključila in se bo jutri nadaljevala. K proračunu poštnega ministrstva pripominjamo, da se je letos vstavilo v proračun 237.000 Din za provizioniste.

Nov pokret hrvatskih revizionistov

č Split, 18. jan. (Tel. »Slov.«) V Splitu je bila konferenca, na kateri so bili prisotni pristajši posameznih hrvatskih revizionističnih strank razen HPS. Sklenili so, da se vrši večja konferenca, na kateri naj bi prišlo do združitve vseh hrvatskih revizionističnih skupin v Dalmaciji. Kakor smo informirani, se bo ta pokret razširil tudi na druge hrvatske kraje. Doznavamo, da v krogih HPS, ki je največja izmed revizionističnih strank v Dalmaciji, s simpatijo spremlja ta pokret in se zdi, da ga bo podpirala

silno veliko pripomoči, da se zblizanje Francije z Nemčijo čim prej dovrši. Razni antagonizmi, s katerimi se ima Francija boriti, morejo le pospeševati posredovalno nalogo Jugoslavije.

Zdi se mi, da ta nemški politik dobro misli in hoče, ne samo za Nemčijo, ampak tudi za nas in vso Evropo — izvzemši tistih, s katerimi hočejo Nemci narediti temeljit obračun... za kar pa nas ne bo glava bolela.

Razume se samo po sebi, da bi tedaj sedanje meje med Avstrijo in Nemčijo odpadle. — V tem pogledu pa moramo računati tudi z letšnjimi volitvami na Francoskem in Angleškem, kajti splošno je pričakovanje, da bo položaj potem za sporazum z Nemci še veliko bolj ugoden, da, odločilen za skorajšnjo izvršitev Anschlusa tudi z odobrenjem Društva narodov. — Taki pogledi v bližnjo bodočnost pa našim vodilnim politikom imperativno narekujejo novo taktiko napram velikim dogodkom, ki brez dvoma pridejo.

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal Leopold Andreé

Broširan Din 60.—, vezan Din 76.—

Jugoslovanska knjigarna
v Ljubljani.

Odvetniška pisarna v Mariboru išče spretnega koncipijenta

event. bolj začetnika. — Ponudbe pod »AVGUST RESCHEK«, Poste restante Maribor.

Neobhodno potreben
vsakemu radio-amaterju

Radiokoledar

1928 Cena Din 25.—

Radiozemljevid

1928 Cena Din 15.— „Radiowelt“

Pozor! Krojači, šivilje, nešivilje, pletilje!

Nov tečaj prirobovanja in modeliranja moških in damskih oblek, poduk za pletilje (štrikarice) se prične začetkom februarja. Ker imamo modni salon, ima pri liko vsak krojač in šivilja videti in se izobraziti v praktičnem delu. Učence se preskrbi hrana in stanovanje. Hrvanje in znižanje honorar. Za šivilje, krojače in pletilje z de-zele specialen lahek preizkusni krog. Vpisovanje že sedaj. Za dame, ki nimajo časa v tečaj, poduk v po-lyubnih dnevnih urah. Za popolen uspeh se garantira.

Zasebno krojno učilišče,
Ljubljana, Siaril trg 19.

Telefon 2497. — Poštni predal 227.

Lastnik F. POTOČNIK, član mednarodne krojaške angl. francoske akademije. Lastnik anglo-francoskega modnega salona, izprašan in diplomiran v inozemstvu.

Naznanjamo, da je naša dobra
botra, gospa

Ana Babnik

danes ob pol 2. uri ponoči po
kratki in mučni bolezni v Go-
spodu zaspala.

Pogreb se bo vršil v sredo
18. t. m. ob 4 pop. iz dež. bol-
nice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 17. januarja 1928.

PEČANOVI OTROCI.

Zahvala Za mnogostevilne dokaze
sočustvovanja, ki so nam
došli ob smrti moje nepozabne sestre,
gospodične

ANICE PFEIFER

izrekam tem potom v svojem, bratov in
vse rodbine imenu najtoplejšo zahvalo.
Posebej se zahvaljujem vsem, ki so jo
spremili na zadnji poti, vsem, ki so se
od nje poslovili s prekrasnim cvetjem.
Najiskrenejšo in najglobljejo zahvalo
izrekam rodbini ravnatelj g. Antona
Jegliča za požrtvovalno skrb in ljubezen,
ki so jo ves čas bolezni do zadnjega iz-
kazovali raniči, dalje preč. g. kanoniku
Jožefu Volcu in velečenjenim gospodič-
nam voditeljicam šolske mladine. — Sv.
maša zadušnica se bo brala v četrtek
19. t. m. ob 7. uri v križanski cerkvi.

Ljubljana, dne 18. januarja 1928.

HENRIK PFEIFER, dež. tajnik v pok.

Zahvala.

Vsem, prijateljem in znancem, ki so
našega ljubljence

Marijina

v dolgi bolezni obiskovali in tolažili, ga
spremili v Ljubljani in v Kamniku na
njegovi zadnji poti, ga sredi zime kar
zasuli s cvetjem, vsem stoterim, ki so
nam ustno in pismeno izrazili svoje so-
čutje, zlasti še g. zastopniku sveta slu-
šatelj ljubljanske univerze, cand. phil.
Ljubi Jankoviču za poslovljene besede
pred hišo, dijaškemu pevskemu zboru v
Ljubljani in pevskemu društvu »Lira« v
Kamniku izrekamo svojo globoko, naj-
iskrenejšo zahvalo.

Ljubljana - Kamnik, 17. januarja 1928.

Rodbina POLEC.

Preselitveno naznanilo.

KOMERCIJALNA BANKA D. D. PODRUŽNICA LJUBLJANA

Afilacija banke Čehoslovaških Legij v Pragi

se je preselila v novo urejene prostore na Mestnem trgu št. 5

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta 1-50 Din ali vsaka beseda
50 par Najmanjši oglaš 3 ali 5 l. in. Oglasi na
devet vrstle se računajo više. Za odgovor neam o
Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Proste službe

14 do 15 let FANTA

- starega -

poštenih staršev, sprejemem za sedlarsko obrt.

- Naslov se izve v upravi

»Slovenca« pod št. 363.

Za samostoj. vodstvo

gospodinjstva

se išče poleg postrežnice

skrajno snažno, redoljubno

DEKLE k zakoncu brez otrok za Zagreb.

Izrična mora biti v vseh

hišnih delih in brezma-

dežnega življenja. Hrva-

ščina in nemščina se želi.

— Pismene ponudbe na:

Dr. K., Trg Tomislav 18,

I. nadstr., Zagreb. 185

Gospodična

kot učiteljica za vezenje

na šivalnem stroju se

sprejme. Prednost imajo

učiteljice ročnih del. Po-

nudbe z navedbo dose-

danjega službovanja pod

»Samostojna« na upravo

»Slovenca«.

390

Stanovanja

Stanovanje

2 sobi, kuhinja in soba za

služkinjo, oddam v Kolo-

dvorski ulici onemu, ki

plača za 4 leta vnaprej.

— Ponudbe pod: »Sano-

vanje 28.000« na upravo.

Primeren lokal

se išče za trgovino z

meš. blagom na promet-

nem, brezkonkurenčnem

krajju na deželi, najraje v

bliž. farne cerkve. Event.

se pod ugodnimi pogoji

prevzame trgovina z za-

logo. — Cenjene ponudbe

upravi lista pod št. 321.

Pleskarju in sobnemu sli-

karju se odda

prostor za delavnico

v večjem promet. kraju

gorenjskega mesta. Na-

slov v upravi lista št. 439.

Mlad gospod

ali dijak se sprejme pri

boljši družini. — Naslov v

upravi lista v Mariboru.

Kdo kupi?

Ridova moka Din 5.—

koruzni zdrob „3“ 50

Prvovrstni izdelki od 25 kg

naore: pošila

PAVEL SEDEJ, Javornik

Jmetni min. — Gorenjsko.

Poročni prstani

najceneje pri

A. FUČHS, zlatar

elenturpova 6 - Ljubljana

PIANINO

se ugodno prod. - Cerar,

Dol. Logatec. 449

Klavir

kratak, črn, v dobrem

stanu, skoraj nov, zaradi

razmer poceni naprodati.

— Naslov se izve v upravi

»Slovenca« pod št. 455.

Kdo proda?

Piano ali glasovir

in perzijske PREPROGE

kupim takoj. — Dobroje,

Maribor, Frančiškanska 21

Harmonij

se išče v

nakup za

kapelo na Gradu. Harmo-

nij mora biti trpežen in

naj ima več registrov. —

Ponudbe na upravo »Slo-

venca« pod besedo: Grad.

Hlude

bukove la in

brastove od 20

cm naprej kupuje v vsaki

množini parna žaga

V. SCAGNETTI

Ljubljana.

Star cink

kupi vsako množino

tvornica

Arko, Zagreb,

Vlaška ulica 116.

Nasla obrt

Kroj. mojstri

ki rabijo pomočnike ali

krojitelje, trgovci, ki ra-

bijo šivilje ali dame na

dom, dobijo brezplač. na-

slove naših učencev. —

Zasebno krojno učilišče,

Ljubljana, Stari trg št. 19.

PERJE

kokoške, purje, gosje

in račje po najnižji

ceni in vsaki množini

dobavlja trdka

E. VAJDA, Čakovec

Medjimurje.

Motvoz

(špaga) naj-

cenejši di-

rektno v tovarni. Meha-

nična vrvarna šinkovec,

Grosuplje. 10245

NAJBOLJŠI PREMOG

Celin Wolfova 1/2

Harmonike

enovrstne po

80 Din, trpež-

no ročno de-

lo, razposila

izdelovalnica

harmonik

»Slovenija«, Ptuj 5. Zne-

sek je vpslati vnaprej

ter priložiti 22 Din za

poštnino. — Trivrstne in

hromatične harmonike na

obroke. 397

„Mirija“

Nadomestni deli in vse

potrebščine za šivalne

stroje.

Generalno zastopstvo

Em. Fischer, Zagreb

Sadniška ul. 3/10

Zahtevajte ponudbo!

Oves in koruzo

kupite na cenele pri trdk

A. VOLK, LJUBLJANA

čisti jeva cesta 2

Veletrgovina z žitom

Zahvala

V svojem in v imenu svojcev se zahvaljujemo vsem, ki ste
sočustvovali z nami ob smrti naše matere

Helene Zevnik

zlasti vam, ki ste spremili pokojnico k večnemu to-li zasluže-
nemu počitku.

Sveče maše zadušnice se bodo čitale še v župni cerkvi v
Višnji gori v četrtek 19. januarja ob 7. uri jutro.

Višnja gora, dne 17. januarja 1928.

Notar Anton Zevnik.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Po trti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je umrla
danes 17. januarja t. l. ob 2. uri ponoči po kratki in mučni bolezni, previdena s
svetotvstvi za umirajoče moja predobra soproga in naša preljuba mama, stara
mama, sestra, leta in tašča. gospa

ANA BABNIK

posesnica

Pogreb nepozabne ranjke se vrši v sredo, dne 18. januarja 1928 ob 4. uri
popoldne iz mrtaške veže splošne javne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Prosi se tihga sožalja.

V Ljubljani, dne 17. januarja 1928.

Karol Babnik, soprog.

Viktor. Franjo. Viljem. Štefka. otroci.

Vsi vnuki in vnukinje ter ostali sorodniki.

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali z nami v dneh izgube naš-

ega prerano preminulega, nepozabnega soproga,

očeta, brata, svaka, strica in botra, gospoda

Juro Cerovšek

trgovca, hišnega posestnika in tržana

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo
častih duhovščini, zdravnikom dr. Rakežu in dr. Lorigerju za tolažbo in
ves trud v njegovih zadnjih težkih dneh, družbi pivovarne »Unione«, gasilnemu,
Sokolskemu, lovskemu in pevskemu društvu za izredno lepo udeležbo, za
glinjive žalostinke, za lepe, globoko glinjive, iskrene poslovljene govore sla-
roste Sokol društva br. g. Rihterčiča in načelnika lovskega društva, tovariša
g. dr. Hrašovca ob odprtem grobu blagopokojnika in za poklonjene vence
ter tako izkazano mu zadnjo čast, kakor tudi vsemu mnogoštevilnemu p. n.
občinstvu, ki ga je spremljalo na njegovi poti k zadnjemu počitku.

Vsem še enkrat tišočera zahvala!

Šmarje pri Jelšah, dne 14. januarja 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Zastopn. ka vinske stroke

za Ljubljano in okolico, išče mo. Reflektira se
samo na osebe, ki so dobro vpeljane in res do-
bro verzirane v vinski stroki. Kasneje se odda
generalno zastopstvo za vso Slovenijo. — Pismene
ponudbe z referencami in zahtevki pod »VINO«
Aloma Company, Ljubljana.

Pozor. železniški uradniki!

Simon Klimanek

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6

izdeluje **uniforme** tudi proti odplače-
vanju na obroke. — Ima v zalogi češko in
angleško blago. — Zmerne cene!

Perje!

Mehko puranovo perje, kilogram 15 Din

mehko kokoške perje, kilogram 15 Din

gosje perje, kilogram 100 Din

franko Maribor, vreče zaračunamo po

lastni ceni, proti povzetju.

Male pošiljke pošiljamo po pošti:

5 kg puranovo ali kokoške perje 110 Din

5 kg gosje perje 535 Din

bruto za neto, franko po pošti proti pred-

plačilu zneska.

»Exportna družba Matheis, Suppanz in

drug, Maribor.«

Zadružno podjetje! Zadružno podjetje!

Nova Založba

r. z. o. z.

na Kongresnem trgu
v Ljubljani

★

priporoča v nakup bogato zalogo
vseh pisarniških potrebščin
v največji izbiri:

za urade, za šole in za zasebnike. Ima vedno
v zalogi knjigovodske knjige vseh vrst, ame-
riške žurnale, registratorje, kopirne knjige in
vse druge vpisne knjige.

★

Vse te predmete ima v zalogi tudi
pri podružnici
(prej I. Giontini) na
Mestnem trgu

V najem se išče

večje stanovanje

(5 do 7 sob)

za 1. maj ali 1. avgust

ali dve manjši stanovanji neposredno eno
poleg drugega v mestnem delu med Dunaj-
sko, Rimsko in Bleiweisovo cesto blizu
glavne pošte. Cenj. ponudbe na Anončno
podjetje J. Rozman, Miklošičeva cesta 6.

Išče se v nakup ali solastništvo

gozdno veleposesstvo

ki ima lastno žago ali kako drugo lesno
industrijo, v bližini železniške proge, v svrhu
povzdiga neke industrije. — Ponudbe na
Publicitas d. d., Zagreb, Gunduličeva ul. 11,
pod šifro »Za 14.932«.

Tehnična pisarna sprejme mladega

inženjerja

elektrotehnika ali strojnika v poskusno
prakso proti manjši začetni plači.

Ženski narodni obrt - narodni zaklad

Koga ne zazebe v srcu, ko se spomni brezupno sivih dni svetovne vojne, v katerih je žena prevzela možjevo mesto v tovarni, livarni, ko-

vačnici, na železnici, pošti, v trgovini in sploh vsem javnem in zasebnem gospodarstvu? Saj je res, da si je žensko tedaj pridobilo za skupnost ogromne zasluge, ko je vzdržalo produktivno delo vsaj živo v tistih dneh svetovnega poloma — toda ta žrtev je bila protinaturalna in eno izmed kričečih znamenj brezupnosti tiste dobe.

Hvala Bogu — ta doba, ki se je zdela večna, je za nami in žena se je mogla povrniti k delom svojega lastnega srca in uma, k delom svojih šibkih, toda tako umetnih in pridnih rok. Poleg gospodinjstva spada semkaj brez dvoma v prvi vrsti raznovrstna ženska domača obrt.

V ženski domači obrti je zbrana tradicija mnogih rodov, to je zaklad narodne poezije, iznajdljivosti in pridnosti, ki tudi danes še ni izgubil svoje veljave in sposobnosti, da na plemeniti, duševno in telesno zdrav, naraven način daje ženam in družinam vsakdanji kruh. Treba je le, da se ta zaklad dvigne, to je, da se prilagodi gospodarskim razmeram in okusu novega časa.

In zopet smo Slovenci podali dokaz svojega bistrega uma, svoje prizadevnosti za napredek: Že leta 1920. se je ustanovil v Ljubljani zavod, ki ima namen, da pospešuje domačo žensko obrt. Ta zavod si je tekom let kratkih let pridobil ugled v celi državi in postal res središče vse a našega čipkarstva.

Hoteli dati javnosti vsaj površen pregled naše ženske domače obrti, smo se najprej obrnili na ravnatelja zavoda za pospeševanje ženske domače obrti, g. Boža Račiča in ga naprosili, da napiše za naš list informativen članek. G. Račič je naši prošnji prijazno ustregel in danes objavljamo njegovo poročilo o zavodu, prihodnjic enkrat pa priobčimo zanimiva izvirna poročila o raznih ženskih domačih obrtih širom naše ožje domovine. A kasneje se seznanimo še z ročnimi deli naših hrvatskih in srbskih sestr in pokažemo značilne srodnosti med njihovo in našo domačo umetnostjo, ki pričajo o skupnem izvoru Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ravnatelj Božo Račič:

Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani

Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani se je ustanovil po prevratu, dne 1. marca leta 1920.

Naloga zavoda je: podpirati vse ženske domače obrte in jih izpopolnjevati, a v prvi vrsti čipkarstvo, ki je že izza davnih časov ukoreninjeno in razširjeno zlasti po naših krajih. Prvi

ravnatelj zavoda je bil blagopokojni Ivan Vogel, ki je bil svojčas v Idriji kurator čipkarske šole, kasneje pa nadzornik za čipkarske šole slovenskih krajev bivše Avstrije pri Osrednjem zavodu na Dunaju. Imenovani ima velike zasluge za organizacijo čipkarskega pouka po naših krajih.

Na zavodu se poučujejo vse tehnike čipkarstva, pisano vezenje ter kombiniranje raznih čipkarskih izdelkov, posteljnih pregrinj, zaves itd. Gojenke in hospitantke uživajo brezplačen pouk, kar je velike važnosti. Pridne in revne gojenke zlasti na zunanjih šolah dobivajo tudi nagrade. V preteklem letu je bilo izplačanih gojenkam zavodovih šol in tečajev skoraj 250 tisoč Din, kar znači, da je zavod za naše razmere tudi velikega gospodarskega in socialnega pomena. Od prvega začetka do danes je obiskovalo zavod in njegove šole nad 3.500 gojenk, kar znači, da vlada za ročna dela veliko zanimanje. Doslej so bili šole in tečaji, ki deloma še obstajajo v sledečih krajih: Horjul, Kamna Gorica Polhov Gradec, Fara pri Kočevju, Hinje, Selca nad Skofjo Loko, Trata, Prevalje, Maribor, Jesenice, Zamet, Kastav, Ziri in Železniki. Krapinska občina in Radoboj na Hrvaškem sta zaprosila, da prevzame zavod orga-

Kranjce po Gasparijevem osnutku.

nizacijo strokovnega pouka na njihove stroške, kar se bo zgodilo prihodnje dni.

Namen tečajev je: ali zasejati kakšen nov domači obrt v pasivno-gospodarskih krajih ali pa izpopolniti in zboljšati že udomačeno tehniko. Skušnja namreč kaže, da začne tehnika kmalu nazadovati, če ni strokovnega vodstva. Poleg tečajev skrbi zavod tudi za strokovna predavanja med čipkaricami, da so informirane o zahtevah kupujočega sveta, o tehničnih novostih, konkurenci itd.

Na zavodu je nameščenih 18 strokovnih učiteljic, ki so specializirane za posamezne stroke oziroma tehnike. Lani je zadel redukcija 4 učiteljice in je s tem nastala na zavodu občutna vrzel. Po neštetihi uradni in privatnih intervencijah se reaktiviranje do danes še vedno ni izvršilo, ampak je ostalo le še pri obljubah. Pri prevedbah so bile učiteljice zelo oškodovane in vse prošnje so neke običale. Sredstva, ki jih dobiva zavod od države so tako pičila, da bi moral zavod že zdavnaj prenehati s svojim koristnim delom, da ni upeljal šolsko-trgovskega sistema, kakor je upeljan na obrtnih šolah v

**Prispevajte
v Fond za Akademijo
znanosti in umetnosti in za
Narodno Galerijo
v Ljubljani!**

Delo v zavodu za pospeševanje ženske domače obrti.

Srbiji. Le na ta način nam je mogoče, da se rine vsaj za silo. Oblastna skupščina je postavila v proračun precejšnjo vsoto za podpiranje domačih obrtov, od katerih je gotovo eden najbolj važnih čipkarstvo, ki zaposluje največ žen in deklet.

Iz tujine prinešeni vzorci so se tekom let pri nas precej izpremenili in so se prilagodili našim razmeram ter dobili popolnoma narodni značaj. Med ljudstvom se je pojavilo precej nadarjenih samoukov, ki so narisali na stotine raznih dobrih pa tudi slabih vzorcev. Zato se gleda in skrbi na zavodu v prvi vrsti na to, da dobimo čim boljše in popolnejše vzorce, ker se potem izdelki lažje prodajo. Kopiranje vzorcev brez dovoljenja je pravzaprav tatvina, zlasti če avtor ne dovoli posnemanja. Druga, še bolj občutna stran pa je, da se pri kopiranju navadno vzorci precej ali celo bistveno pokvari in s tem se posredno pokvari tudi izdelki. To se godi, če kmečka dekleta sama kopirajo, ker niso vajena risanju. Več slovenskih umetnikov sodeluje z veliko poštrevnostjo pri snovanju novih vzorcev, ki so privlačna novost zlasti za tujino. Kako lična sta n. pr. Gasparijeva »Kranjec in Kranjica«, katerih sliko prinašamo.

Vneto se udeležujejo pri načrtih hrvatski umetniki in umetnice, ker so našli v Ljubljani vendar nekoga, ki jim njihove lepe načrte tudi realizira. Po prvih zelo uspešnih poskusih propagirajo Hrvatje zelo čipke, zasnovane po narodnih motivih. Ker pa ne morejo za enkrat izvrševati teh čipk hrvatske, lepoglavke čipkarice zaradi tehnične kompliciranosti, jih izvršujejo sedaj le čipkarice pod strokovnim nadzorstvom naših izbornih učiteljic na zavodovih šolah. To je zopet ponoven dokaz o potrebi strokovnega pouka, brez katerega ni napredka v nobeni stroki, najmanj pa v čipkarstvu. Prav tako je izvršil zavod prekrasne čipke po srbskih motivih in po starokrščanskih, ki so se našli na izkopninah starih bazilik. Potrebujemo še modernih cerkvenih motivov za prte. Iz idejnih skic se predelajo na zavodu tehnični načrti, ne da bi se pokvarilo bis. Ljubljanski uršulinski samostan je dal zavodu tudi prav lepe stare načrte na razpolago, ki bi se dali zelo dobro uporabiti za albe, rokete itd. Da bi le bilo naročil!

Mnogo pazljivosti je treba posvetiti propagandi doma in v inozemstvu. Tisk je neprecenljive vrednosti. Izšlo je v domačih in v inozemskih listih že več propagandnih člankov. Zagrebški »Zenski list« in novosadski »Ručni rad« sta prinesla par zelo lepo ilustriranih naših člankov. Ravno sedaj gredo v tisk članki s sli-

Kranjica po Gasparijevem osnutku.

Slavko Savinšek:

Kako smo pri nas popravljali vodovod

(Konec.)

In na večer tistega dne se je zgodilo! Vodovodar je naletel malo iz vasi na luknjo v cevi, ki je bila toliko, da je bruhala voda za močno roko debel curek iz cevi in to s toliko silo, da je delavec, ki je v ta curek zadel, odnesla seboj lopato. Planil je glas o odkritju velikega puščanja v vasi in leteli so skupaj oni od večine in še oni od manjšine, ki kar verjeti niso mogli, da je kaj takega mogoče. Ker je bila že tema, so z bakljami svetili, da so bolje videli. Med večino, zbrano okrog puščajočega mesta, je vladalo veliko veselje, med manjšino pa tem večja žalost. To žalost pa je hotel zmanjšati gospod od manjšine, ki je stal blizu onega, ki je manjšini za usta, in je dejal:

»Kaj, ta luknjica naj bi bila vzrok, da je tako malo vode bilo v mestu? Ta curek je malenkost!«

Pa komaj je utegnil to povedati, je delavec, ki je z lopato tiščal curek nazaj v luknjo, da ni prehudo bruhalo, spustil nejevoljen lopato in ves curek je z vso močjo planil naravnost v poleg manjšinskih ust govorečega, da ga je vrglo vznok. Komaj so ga pobrali, ker je v mrazu že skoro k tlem pri-mrznil. In manjšina se je, kakor bi je bili

kami naših najnovejših čipk v Kopengahenu in v Londonu, kjer je naš rojak univ. prof. Janko Lavrin dobil prostora v mesečniku »Arts and

Čipkarica iz Zirov.

Crafts». Dva ameriška lista sta lani prinesla prav laskave ocene o naših delih. Zagrebški tisk je prinesel o zavodu lepe ocene izpod peresa najodličnejše hrvatske strokovnjakinje ge. Suflyayeve ob priliki razstave Umetno-obrtna druge »Djelo«, pri kateri sodelujejo najodličnejši hrvatski umetniki. Na svetovni razstavi v Parizu leta 1925. je bil zavod odlikovan z diplomom in srebrno kolajno. Od propagande, ki jo vrši smotrno naš zavod, ima veliko korist vse slovensko čipkarstvo. Propagandi bo treba posvetiti tudi v bodoče vso pozornost. Pri tem pa je treba strokovne roke, dobre organizacije in veliko dobre volje.

Prav tako naj skrbi za ustanavljanje tečajev in šol strokovnjaki, da ne nastanejo zmešnjave vsled katerih potem stvar trpi. Vsak kraj ni za čipkarstvo, vsaj za klekljane čipke ne. To naj si zapomnijo tisti, ki hočejo včasih na vso silo uvesti nekaj, česar niti dobro ne poznajo, ampak le čujejo, da prinaša koristi, ki bi jih privoščili svojim revnim sorojakom. Začetniški in preprosti izdelki je namreč na svetovnem trgu toliko, da mi ne prihajamo s sličnimi izdelki niti od daleč v poštev. Kina in Avstralija sta danes najhujši konkurentinji za navadno blago na svetovnem trgu, nasprotno je pa povpraševanje za dobre in solidno izdelane čipke veliko, za file in tolede izdelke pa se lahko zaposli pri nas vsaj še par sto deklet.

Zavod obrača svojo skrb tudi drugim ženskim domačim obrtom, med drugim se peča z mislijo, da požiivi in izboljša tkalstvo v Beli Krajini, ker se tamošnji svet še precej peča s pridelovanjem lana in konoplje in je zaposlenih v južnovzhodnem delu od Crnomlja še okoli 500 staviv najpreprostejšega sistema. Upeljati v Belo Krajino ročne modernizirane češke stativne ne bi bilo težko, ker bo zadevo oblastni odbor prav gotovo podpiral.

Iz tega kratkega opisa je razvidno, da vrši zavod med našim ljudstvom zelo važno in koristno delo.

Ljubljankarice imajo najlepšo priliko, da si to delo tudi bližje ogledajo, ker imajo dostop na zavod vsak dan ob uradnih urah t. j. od 8 do 12 in od 14 do 17. Ob sredo in sobotah popoldne je zavod za stranke zaprt.

vso polih z mrzlo vodo, natihoma izgubila v vas, brez bakelj in se šla pogret k topli peč. Večina pa je zmagoslavno vztrajala pri luknji. Tedaj je želel vodovodar, da bi pripeljal orodje, ki je na avtobusovi strehi čakalo, kdaj pride svojemu mojstru na pomoč. Brž so stekli večinarji, med njimi sam gospod župan, po orodje, ki naj zamaši vodovod. Toda, ko so prišli vsi brez sape v garažo, so zvedeli, da je avtobus odpeljal romarje na božjo pot in je seveda na strehi odpeljal seboj vodovodarjeve potrebščine.

V diru je tekla večina nazaj k puščajočemu mestu in gospod župan so svojeustno povedali vodovodaru nesrečo. To pa je bilo mojstru preveč in nejevoljno je povedal, da ne prevzame nobene garancije, če voda zdaj v vodovodu zmrzne. Hotel je takoj imeti svoje orodje, alj pa gre nazaj v Kratko vas še isti večer. In res je večina na lico mesta brez manjšine sklenila, da se pošlje najhitrejši avto za avtobusom in to na občinske stroške ter naj pripelje nazaj orodje.

Zgodilo se je tako, čeprav je kasneje došla manjšina protestirala, ker se tako brezmišlno zapravlja občinski denar. Nič ni pomagalo. V dveh urah je bil avto z orodjem nazaj. Vodovodar je ob svitu bakelj in nestrpno čakajočega občinstva zamašil veliko luknjo in preden je minila ura, je prišlo teč po vseh hišah, in je, kjer so pozabili zapreti pipe, teklo po hodnikih in stopnicah, celo na ulico so se tu pa tam razlilo. Po vsej Dolgi vasi niso

Davki in njih višina

Po predlogu davčnega odbora narodni skupščini je pregled vseh davcev in njih višine sledeči:

Zemljarina: Osnovna stopnja 12 odstot. Dopolnilna stopnja:

Do 500 Din čistega katastrskega donosa nič, do 1000 Din čistega katastrskega donosa 2 odstotka; do 2000 Din 3; do 3000 Din 4; do 4000 5; do 5000 6; do 6000 7; do 7000 8; do 8000 Din 9; do 10.000 Din 10; preko 10.000 Din 11 odstotkov. Kakor smo že poročali, bo znašal čisti katastrski donos za Slovenijo 161 dinarjev.

Zgradarina. Osnovna stopnja 12 odstot. Dopolnilna stopnja: Do 1000 Din čistega najemniškega dohodka 2 odstot.; od 1000—2000 dinarjev 3; od 2000—3000 Din 4; od 3000 do 4000 Din 5; od 4000—5500 Din 6.3; od 5500 do 7500 Din 7.8; od 7500—10.000 Din 9.4; preko 10.000 Din čistega najemniškega dohodka 10 odstot.

Obrtni davek (davek na poklice in podjetja): I. skupina: Temeljna stopnja 10 odstot. II. skupina: Točka I. a, 2. a: 8 odstot., točka I. b, 2. b in 4.: 6 odstot. Točka 3.: Krošnjari plačajo pavšaliran davek 60 Din letno, potniški agenti pa 1000 Din letno. III. skupina: Temeljna stopnja 4 odstot. Dopolnilna stopnja: Do 10.000 Din čistega dohodka 2 odstot.; od 10.000—20.000 Din 2.5; od 20.000—30.000 dinarjev 3; od 30.000—50.000 Din 4; od 50.000 do 70.000 Din 5; od 70.000—90.000 Din 6; od 90.000—120.000 Din 8; od 120.000—150.000 Din 10; preko 150.000 Din čistega dohodka 12 odstotkov.

Davek na podjetja, ki so zavezana javno polagati račune: Za ta podjetja so tri skupine. I. Zadruga, ki po zakonu niso oproščene, in regulativne hranilnice. Temeljna stopnja 10%. II. Industrijska in rudarska podjetja 11%. III. Druga podjetja, banke itd. 12%. Dopolnilni davek se tukaj računa po rentabilnosti. Rentabilnost se izraža v razmerju med čistim dobičkom in kapitalom (temeljna glavnica in rezervni fond).

Pri rentabilnosti od 6% znaša dopolnilni davek 2%, od 8 znaša 3, od 10 znaša 4, od 12 znaša 5, od 14 znaša 6, od 16 znaša 7, od 18 znaša 8, od 20 znaša 9, od 22 znaša 10, od 24

znaša 11, od 26 znaša 12, od 28 znaša 13, od 30 znaša 14, preko 30% znaša 15%.

Davek na rente, na obresti, na vloge v hranilnicah in denarnih zavodih 8%. Vloge pri kreditnih zadrugah, poštini hranilnicah in oblastnih hranilnicah so tega davka proste. Na druge rente znaša 15%.

Službeni davek: Kakor smo poročali, se pri tem davku odvzame od obdavčenja od mesečnih dohodkov do 4000 Din 400 Din in 100 Din za vsakega otroka. Ostalo se obdavči. Od 4000 do 6000 Din dohodkov na mesec se odšteje 200 oziroma 50 Din za vsakega otroka, ostalo se obdavči. Preko 6000 Din mesečnih prejemkov se ničesar ne odbije.

Pri službenih dohodkih (tantieme, dnevnice, provizije itd.) znaša od davka oproščeni odbitek do 5000 Din mesečnih teh dohodkov 3%, od 5000—10.000 Din 4%, od 10.000—15.000 Din 5%, od 15.000—25.000 Din 6%, od 25.000—50.000 Din 7%, od 50.000—75.000 Din 8%, od 75.000—100.000 Din 9%, od 100.000—125.000 Din 10%, od 125.000—150.000 Din 11%, preko 150.000 Din 12%.

Višina tega davka znaša: Pri osebah, ki imajo tedensko plačo, po odbitku, kakor sporočamo zgoraj, sledeče:

Pri dohodku do 48 Din znaša davek 1 Din, pri dohodku od 49—240 Din znaša davek 1.50 do 6.50 Din.

Pri mesečnem prejemku plače po odbitku:

Pri plači do 200 Din, 4 Din, od 201—1000 Din 6—27 Din, od 1000—2000 Din 31—74 Din, od 2000—3000 Din 80—141 Din, od 3000 do 4000 Din 149—228 Din, od 4000—5000 238 do 318 Din, od 5000—6000 Din 326—411 Din.

§ 157., ki je določal višino samoupravnih doklad, je odpadel, ker je finančni minister izjavil, da bo v najkrajšem času izdal zakon o financiranju samouprav, tako da bodo te stvari tam urejene.

To so glavne odredbe tega zakonskega načrta, v kolikor še nismo o njih poročali.

Zakon o sodnikih v odboru sprejet

r Belgrad, 18. jan. (Brz. »Slov.«) Sekcija zakonodajnega odbora je danes končno sprejela načrt zakona o sodnikih za plenum zakonodajnega odbora. Pri tej priliki se je sprejelo, da napredujejo predstojniki okrožnih sodišč po osmih letih službe na tem položaju v 3. B skupino. Določbe o sodniških dokladah so se popravile v toliko, da dobi starešina okrožnega sodišča po 1200, sodnik okrožnega sodišča pa po štirinajstih letih službe 1500 Din mesečno. Ostale odredbe, o katerih smo že poročali, so ostale nespremenjene. Sodnikom pristavom na Hrvaškem, v Slavoniji, Bosni in Hercegovini, ki imajo izpite in izvršujejo sodniško oblast, kakor naši sodniki, se priznava položaj sodnika s početno plačo. S tem, da se je sprejel načrt, se je dala možnost, da lahko plenum odbora v kratkem prične z razpravo o zakonu o sodiščih in o zakonu o sodnikih.

97 milijonov naknadno za pokojnine

95 milijonov naknadnih kreditov za pokojnine; 2 milijona za orožniške upokojence.

r Belgrad, 18. jan. (Brz. »Slov.«) Na današnji seji ministrskega sveta se je odobril kredit dveh milijonov za upokojene orožnike, 95 milijonov naknadnih kreditov za pokojnine, ki so se v proračunu pokojnin vpoštevale. Nato so ministri razpravljali o novih odredbah v finančnem zakonu, o katerih se bo razprava nadaljevala na jutrišnji seji.

Oblastne proračune bodo odobraval veliki župani.

r Belgrad, 18. jan. (Brz. »Slov.«) Ker se je oddelek za samoupravne proračune v generalni direkciji za davke, in sicer v finančnem ministru, ukinil, se je načelno sklenilo, da bodo v bodoče odobraval oblasti proračune veliki župani. Finančni minister si pridržuje pravico njihove kontrole.

Kriza v Berlinu traja dalje

Centrum zborule 28. in 29. januarja

v Berlin, 18. jan. (Tel. »Slov.«) Glede krize v centru se poroča, da Stegerwald svojega mesta kot drugi predsednik stranke centra ni formalno odložil, temveč samo izjavil, da funkcije toliko časa ne more vršiti, dokler se ne razčisti različni nazori med njim in državnim kancelerjem dr. Marxom. V to svrhu sta na 28. in 29. januarja sklicana v Berlin predsedstvo in odbor centra.

Nemško politično življenje je v krizi, to se danes ne da več prikriti. Krparjenje vladnih razpok bo imelo morda še nekaj časa srečo, a volivna tromba dejansko že odmeva in iz pogajanj v kabinetnih pisarnah se bo odločitev prenesla na volivno polje.

Središče je še vedno šolski zakon; k njegovim težavam so se v zadnjem času pridružile še gospodarske in že itak silne razpoke v vladnih vrstah so zazijale tudi v strankah samih, kriza je splošna.

Kar se tiče šolskega zakona, se je zadnji čas zdelo, da so težave že premostene s znanim kompromisom med centrom, bavarsko ljudsko stranko in predstavnicami liberalizma Stresemannovo ljudsko stranko, da je namreč nadzorstvo nad verskim poukom izročeno ne duhovnikom, ampak škofom. Dogovor je vzbudil v ljudski stranki hud odpor in Stresemann hoče svoj podpis odpovedati.

Na drugi strani je pa tudi oficijelna taktika centra, da v tej zvezi spravi pod streho zakon o uradniških plačah in tako zadovolji nasprotni tabor, naletela na odpor v lastnih vrstah. Poslanec Stegerwald, voditelj nemškega krščanskega delavstva, ki se kaj rad ponaša s svojo strokovno zvezo 1.500.000 organizirancev, je uradniški predlog odklonil. Med delavstvom raste namreč brezposelnost in po novem letu je število brezposelnih neverjetno hitro poskočilo preko milijona. Tu naj bi se najprej začelo. Stegerwaldova kritika je dobila Marxov odgovor na zvezo krščanskih učiteljev, v kateri Marks odklanja Stegerwal-

dova izvajanja kot neresnična in nestvarna. Dovolj povoda, da je bil v delavskih vrstah ogenj v strelbi!

Dilema je torej težka: Ali vzdržati v sejalno-političnih vprašanjih, pretrgati koalicijo in ski zakon s koncesijami nemškimi nacionalcem in Stresemannovemu liberalizmu ravno v obliki priboljškov njihovim uradnikom, ali pa se vreči v reševanje islotako nujnih socialno-političnih vprašanj, potrpati koalicijo in iti s celo stranko v zvezo s socialnimi demokrati in demokrati, oziroma še pred tem izvesti volitve.

Tretja nič manjša težava je upravna razdelitev države, o kateri se vrše v Berlinu pogajanja ravno sedaj. Gre za to: Ali naj bo Nemčija edinstvena, ali pa federalistična država s kompetencami dežel samih po Bismarku. V tem oziru lahko trdimo, da ni niti ena tako vladna kot opozicijska stranka edina. Pojem posebnih dežel, federacije in lastne kompetence je v posameznih delih tako vkoreninjen, da je vsaka stranka v krajevnih organizacijah avtonomijska. Državna uprava, dajanje reparacij, princip poenostavitve in pocenitve državne uprave in tendenca politične vzgoje k enotnemu nemškemu državnemu narodu pa strankam v centrali, kjer so ravno vodstva, narekujejo neko centralizacijo, za katero je končno vsaka stranka kot državna stranka. Marks je sicer mislil, da bo po dobrem sporazumu z Bavarci dosežen splošni sporazum, a vskočili so mu v hrbet nemški nacionalci, sedaj v obleki načelnih federalistov!

Dvomimo, da se bo Marksu posrečilo prebroditi brez volitev te opasne pečine in čeril!

Briand vztraja na prejšnjem stališču.

Pariz, 18. januarja. (Tel. »Slov.«) Na podlagi zanesljivih informacij je danes gotovo, da je Briand odgovoril na ameriško noto Kelloga v bistvu to, da vztraja na svojem prvotnem stališču. Njen predlog in tekst ne more biti predlog pakta narodov, ampak le pakta med Francijo in Ameriko. Briand je v odgovoru očrtal obveznost Francije do Društva narodov, obenem pa točno označil vojno, proti kateri naj bi ravno pogodba veljala.

Reorganizacija romunske armade

v Bukarešti, 18. januarja. (Tel. »Slov.«) »Lupta« javlja, da je na včerajšnji seji vrhovnega vojaškega sveta, kateremu je predsedoval princ Nikolaj in sta se ga udeležila ministrski predsednik in vojni minister, zahteval vojni minister kredit 115 milijard lejev za reorganizacijo romunske vojske. Predlog je bil v načelu sprejet, reorganizacija pa se je razdelila na 12 let, ker vsota sedaj ni na razpolago. Za izgraditev zračne flote je določenih 40 milijard.

Nota ali opozorilo?

Minister Beneš sestavi noto na Ženevo.

v Pariz, 18. januarja. (Tel. »Slov.«) Oficijozni »Petit Parisien« poroča, da je pred nekaterimi dnevi izročil v Ženevi češkoslovaški zastopnik Vaverka Društvu narodov demaršo male antante, ki jo je sestavil dr. Beneš in ki zahteva takojšnjo investigacijo proti Madjarski. O noti so se med člani Sveta Društva narodov že vršile najživahnejše izmenjave misli. Ker je to prvi tak slučaj in lahko postane zelo važen precedent, ni ravno lahka rešitev te note. List pristavlja, da se že danes lahko konstatira, da se čuti nekakšen odpor s strani Anglije, posebno pa z italijanske strani.

Praga pa pravi, da ni note, ampak le opozorilo

v Praga, 18. januarja. (Tel. »Slov.«) »Vest« »Petit Parisien«, da je zastopnik Češkoslovaške Vaverka predložil Društvu narodov noto, s katero se zahteva preiskava madjarske afere po Svetu Društva narodov, glasom obvestila z merodajnega mesta ne odgovarja resnici. Mala antanta ni doslej predložila nobene skupne note, pač pa so vse tri države opozorile Svet Društva narodov na monostransko afero, kar odgovarja stališču, da je to manj skup-

Ce davčni uradnik dobiva premijo...

v Budimpešti, 18. jan. (Tel. »Slov.«) Poslanec Fabiani je danes v parlamentu odkril, da desnoradikalne zveze dobivajo od finančnega ministra neki odstotek premij, ki se kot provizija izplačujejo kontrolorjem prometnega davka za izterjavanje davkov, ki jih pobirajo. Da pojasni višino teh davkov, je Fabiani navedel, da dosega provizija teh kontrolorjev take zneske, da presega plačo finančnega ministra in da stroški izterjavanja znašajo skoro polovico celokupne vsote prometnega davka.

na zadeva male antante, kot da spada med dolžnosti Sveta Društva narodov. V meritornem pogledu pa je vse eno, če stvar sproži mala antanta kot celota, ali pa njene posamezne države.

Interpelacija v Pragi.

Praga, 18. januarja. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaški socialni demokratje in narodni socialisti so vložili v parlamentu interpelacijo o madjarskem tihotapljenju z orožjem. Interpelacija pravi, da se Madjarska kljub določbam mirovne pogodbe stalno oborožuje. Interpelantje vprašujejo vlado, ali ima točne informacije in kaj namerava storiti, da se ohrani mir v srednji Evropi.

Komisija v Sv. Gothardu končala preiskavo.

r Budimpešti, 18. jan. (Tel. »Slov.«) Mešana komisija za preiskavo dogodkov v Sv. Gothardu je danes končala svoje delo. Madjarski člani so se vrnili v Budimpešto. Preiskava se je vršila s strokovnjaške carinske strani. Zaslizali so se organi, ki so kritičnega dne bili v službi. O njihovih izpovedbah se je sestavil protokol.

Francija si dazakon v varstvo meji

v Pariz, 18. jan. (Tel. »Slov.«) Narodno-socialistični »Avenir« poroča, da je vlada očitno z ozirom na dogodke v Alzaciji v parlamentu predložila zakonski načrt, po katerem se vsakdo, ki bi ogrožal integriteto narodnih tal, kaznuje z ječo 1 do 5 let, z denarno globo do 5000 frankov, kakor tudi z izgubo državljanских častnih pravic in prepovedjo bivanja.

Težko kaznovani uredniki „Humanite“

v Pariz, 18. jan. (Tel. »Slov.«) Tekom protikomunističnega postopanja notranjega ministra Sarrauxa so bili obsojeni včeraj trije uredniki lista »Humanite« pri pariškem kazenskem sodišču radi tiskovnih pregreskov na 1 do 3 leta ječe in denarno kazeno do 2000 frankov.

40 milijonov zlata za francosko banko

v Pariz, 18. jan. (Tel. »Slov.«) Francoski prekomorski parnik »Suffren« je danes priplul v L'Havre in pripeljal s seboj novo pošiljatev zlata v vrednosti 40 milijonov zlatih frankov za Banko Francije. Pošiljatev se je nahajala v 140 sodih v teži 13.6 ton. Pošiljatev je bila takoj odpravljena dalje v Pariz z močno stražo in prepeljana v kleti francoskega generalnega instituta za bankovee.

Francoska banka ponovno zniža diskont

v Pariz, 18. jan. (Tel. »Slov.«) »Temps« smatra, da bo Banka Francije jutri na seji predsedstva zopet znižala diskont, in sicer od 4% na 3½%. Borza je že pretekli teden pričakovala tak ukrep, kar banka stori tem lažje, ker bo nova obrestna mera še vedno za malenkost večja od obrestne mere v prostem prometu.

Trocki odpotoval med ovacijami

Moskva, 18. jan. (Tel. »Slov.«) V ponedeljek zvečer je Trockij, zastražen po policiji, odpotoval v svoj eksil v Vjerni. Na kolodvoru se je zbrala velika množica ljudi, ki je Trockemu prirejala ovacije.

Uradno potrđilo pregnanstva.

v Pariz, 18. jan. (Tel. »Slov.«) Opoldne je dospela na Quai d'Orsay brzojavka francoskega poslanika v Moskvi, ki potrjuje, da so bili Trockij in drugi voditelji opozicije odpeljani na kazenski kolodvor v Moskvi, odkoder so bili odposlani v pregnanstvo.

Sovjeti goljufom za petami.

v Moskva, 18. jan. (Tel. »Slov.«) Vsled sklepa ljudskega komisarja za delavsko inspekcijo je bilo ovadenih državnemu pravdnikstvu 7 članov uprave delniške družbe Standardtreu in 5 članov revizijske komisije radi poneverbe.

Eno križarko manj grade Angleži.

v London, 18. januarja. (Tel. »Slov.«) Angleška vlada je od prvotnega programa za gradnjo brodovja črtala eno 10.000 tonsko križarko, ki bi se imela zgraditi prihodnje leto, tako da se bodo zgradile le tri križarke po 8000 ton.

Volivni blok narodnih manjšin na Poljskem

v Varšava, 18. jan. (Tel. »Slov.«) Danes je bil ustanovljen volivni blok narodnih manjšin, v katerega so vstopili Ukrajinci, židje, beloruski agrarci in Nemci. Socialistične manjšine nastopajo deloma skupno s poljskimi socialisti, deloma pa so se tudi pridružili manjšinskemu bloku. Smatra se, da si bodo manjšine priborile 80 mandatov od 444.

Sporazum med Poljsko in Litvo še ni po vodi

v Kovno, 18. jan. (Tel. »Slov.«) »Zdi se, da so nade, ki so se glede poljsko-litovskega konflikta stavile na posredovanje Društva narodov, propadle, ker je Woldemaras v svojem odgovoru Poljski nastopil arogantno.

Med Libijo in Cirenajko teče kri

v Rim, 18. januarja. (Tel. »Slov.«) Italijanske kolonijalne čete so po krvavem boju vzpostavile strateško zvezo med Libijo in Cirenajko, ki je bila od svetovne vojne dalje prekinjena. Italijani so imeli 9 mrtvih in 14 ranjenih, nasprotnik pa je izgubil 100 mrtvih. Italijani so vplenili 400 vjetnikov, 500 pušk, 20.000 drobnice in 8000 velblodov, katerih pa so morali 5000 takoj zaklati, ker jih niso mogli spraviti v taborišče.

Verouk - le v italijanskem jeziku

v Innsbruck, 18. jan. (Tel. »Slov.«) Tridentski šolski urad je sporočil škofijskima ordinarijatom v Tridentu in Brixenu, da se mora v bodoče v vseh šolah južno Tirolske vršiti verouk edino v italijanskem jeziku.

Sv. oče podal Mazuraniču apostolski blagoslov

č Zagreb, 18. jan. (Tel. »Slov.«) Pok. Vladimír Mažuranič je pred svojo smrtjo prejel od Sv. Stolice naslednjo brzojavko: Augustus Pontifex Vladimiro Mažuranič infirmatate laboranti apostolicum benedictionem coelestium gratiarum auspiciis libenter impertitur. Cardinalis Gaspari. — Sveti oče podeljuje rad Vladimírju Mažuraniču, ki leži bolan, apostolski blagoslov znak nebeških milosti. — Kardinal Gaspari.

Washington gori

v Berlin, 18. jan. (Tel. »Slov.«) Iz Washingtona se poroča o osmih ogromnih požigih v eni noči, tako da so bile popolnoma zaposlene ne samo vse washingtonske, temveč tudi požarne brambe sosednih mest. Deloma težko je bilo ranjenih 25 ognjegascv. Kol osumljenca je prišla policija nekega pacienta, ki je bil izpuščen iz blaznice.

Napadi na predsednika TOI

v Ljubljani, g. Jelačina, ki jih objavlja »Jutro« in »Slovenski Narod«, so zlobno zavijanje dejstev. Kakor smo informirani, bo g. Jelačin poslal obema listoma tozadevni popravek, ki ga bomo tudi mi priobčili.

Maribor

□ Seje okr. odborov mestne organizacije SLS se vršijo ta teden. Za I. okraj: Petek 20. t. m. ob 7, Koroška cesta 1. Za II. okraj: Četrtek (danes) 19. t. m. ob pol 8 v gostilni Senekovič. Za III. okraj: Petek 20. t. m. ob 7 v gostilni Birtič. Za IV. okraj: Petek 20. t. m. ob 7 v gostilni »Pri levu«. Za V. okraj: Petek 20. t. m. ob 7 v gostilni Horvat »Pod mostom«.

□ Aeroklub v Mariboru. Aeroklub v Mariboru je imel v ponedeljek 16. t. m. svojo sejo. Na tej seji je sklenil, da po možnosti otvori zrakoplovno pristanišče v Mariboru. Merodajni činitelji delajo na to, da pride tudi Maribor pri zrakoplovnih progah v poštev kot postaja, zlasti pri progah Dunaj—Belgrad. Zanimanje za moderno zrakoplovstvo kaže dejstvo, da se je v Mariboru v aeroklub včlanilo že nad 1900 oseb. Pri pobiranju članov je posebno mnogo delal major Lujo Mičič. Klub začne prihodnji mesec s predavanji o pomenu zrakoplovstva, da bo tako možno o tem zainteresirati širše kroge. Spomladi pa namerava prirediti praktične vaje s pomočjo naše vojne eskadrole.

□ Mariborski ljudski oder. Dne 4. februarja t. l. zvečer namerava Ljudski oder obhajati v prostorih g. Gačnika na Studenčih petletnico svojega obstoja v obliki umetniškega večera. K tej slovesnosti vabi vse sedanje in bivše člane in članice, ki so še v Mariboru, kakor tudi one, ki so se že razkropili širom Slovenije.

□ Nov državljani. Kralj je podpisal akt, da se podeli naše državljanstvo g. Franju Lukežu, železniškemu uradniku v Mariboru. G. Lukež je po rodu Čeh.

□ Evidenca motornih vozil. Vsi lastniki vseh motornih vozil v Mariboru naj se od danes naprej javijo na policijskem komisariatu v sobi 14 II. nadstropje; in sicer vsaki dan med 9 in 13. uro. To pa zato, da dobijo prijavne pole za evidenčno številko.

□ Nesreča. Purgaj Vinko, 75 letni mizarški mojster, je včeraj dopoldne na ledenih tleh tako nesrečno izpodrsnil, da si je pri padcu zlomil nogo. Obveščena je bila rešilna postaja, ki ga je prepeljala v bolnišnico.

□ Samomor. V torek popoldne se je v svojem stanovanju obesil v pokopini železničar, 68 letni K. Anton. Nesrečni je baje zadnje čase kazal znake blaznosti. In blaznost je menda tudi vzrok samomora.

Celje

□ Pevovodskega tečaja, ki ga v dneh 24. in 25. t. m. priredi v vrtni dvorani hotela »Beli vol« v Celju Pevska zveza, se lahko udeležijo tudi pevci in pevke in ne samo organizirani ter pevovodje. Ponovno pa prosimo, da se oni, ki se za udeležbo tečaja nameravajo udeležiti, prijavijo najkasneje do 22. t. m. na naslov: Al. Mihelčič, Breg, p. Celje. — Na tečaju bosta med drugimi predavala tudi g. dr. Dolinar iz Ljubljane in g. Gašperič iz Maribora.

□ Umetnostna razstava. Slikar Slavko Tomerlin, ki je pravkar z velikim uspehom razstavil v Ljubljani, razstavi svoja umetniška dela tudi v Celju. Otvoritev razstave bo danes in bo razstava odprta do ponedeljka 23. t. m. dnevno

Ceneise roi ori

RAZPRODAJAH

se dobi vsakršno manufakturno blago samo pri
TRPIN, MARIBOR, Glavni trg Stev. 17.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Četrtek 19. januarja: KANDIDA. Premijera. Premijerski abonma.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Četrtek, 19. januarja: TRUBADUR. Gostuje ga. Zinka Vilfan-Kunčeva. Red B.

Zupančičeva proslava v ljubljanski operi. — Predvsem opozarjamo občinstvo, da se vrši slavnostna akademija v proslavo Oton Zupančičeve petdesetletnice v nedeljo dne 22. t. m. ob pol 7 zvečer v ljubljanski operi in ne kakor je bilo javljeno včeraj v drami. Spored akademije je sledeči: 1. Slavnostni govor — govori pisatelj F. S. Finžgar. 2. Svetozar Banovec zapoje Svetkovo Svetlo noč in Lajovčovo Srečanje. 3. Slavko Jan recitira Zupančičevo Umetnik in ženska ter Z vlakom. 4. Lajovic: Begunka ob zibelji, Dev Mak poje gđ. Vera Majdičeva. 5. Vida Juvanova recitira Zupančičevo Dete čebjelja. 6. Julij Betetto zapoje Lajovčovo Istak sem svojih mladih dni in Pavčičevo Dedek samonog. 7. Zupančič: Podoba in Vprašanja recitira Ciril Debevec. 8. Svetel: Predigra k Veroniki Deseniški za veliki orkester, svira operni orkester pod vodstvom skladateljev (skladba je posvečena Zupančiču) in se prvokrat javno izvaja. 9. Zupančič: IV. dejanje Veronike Deseniške, izvajajo člani ljubljanske drame. Pevske točke spremlja na klavirju g. Svetel Herij. Uprava Narodnega gledališča kot prirediteljica slavnostne akademije obvešča p. n. občinstvo, da so posamezne vstopnice po običajnih dramskih cenah od petka dalje v predprodaji pri dnevnih blaginjah v operi. Izrečno pripominjamo, da se brez posebnega pismenega naročila sedeži ne rezervirajo. Zunanje prijave sprejema pa tako akcijski odbor kakor tudi uprava Narodnega gledališča.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 19. januarja ob 20. uri: ŽIVILJO TATOVI. Ab. D. Kupoval.

Petek, 20. januarja: Zaprtlo.

Celjsko gledališče

Četrtek, 19. januarja ob 20. uri: RAZPOROKA. (Cyprienne.) Premijera. Abonement.

Nedelja, 22. januarja ob 18. uri: RAZPOROKA. (Cyprienne.) 25% znižane cene.

od 8.—2. in od 14.—18. Nahaja se v Celjskem domu. Vhod je skozi glavna vrata.

□ Celjsko godbeno društvo. Kakor se je pred kratkim čitalo v »Jutru« bi naj bilo Celjsko godbeno društvo v zadnjem času jako napredovalo. Zatrjuje se, da si je nabavilo saxofon in Jazz-Band in da je celo že v zasedbi 6 mož na razpolago. To se pravi napredovalo je od svoječasnih 24 mož na 6 mož. Potreben bo torej še samo mal napredek in društvo bo na vrhuncu svoje moči. — A ne samo to, tudi nabava Jazz-Banda naj znači napredek. In res, prettko soboto je na kolesarskem plesu že nastopil ta novi Jazz-Band toda ne v Celjskem domu ali Narodnem domu, kakor je bilo to običajno za Celjsko godbeno društvo, temveč na »Zelenem Travniku«. Tudi to je napredek, ki ga je treba z veseljem pozdraviti. Edino tolažilno za Celje ostane pač vedno še godbeno društvo železničarjev, ki čeprav se mora boriti z velikimi težkočami, ne krene z zasnovane poti. Nudi nam polnoštevilno godbo na pihala ter tudi enak godalni orkester — seveda brez Jazz-razgrajca.

□ Najdba. V nedeljo 15. t. m. se je našla ob pol 8 zjutraj pred osebno blagajno na celjskem kolodvoru listnica iz črnega usnja z vsebino 1400 Din. Izgubil jo je skoro gotovo nekdo, ki je kupoval vozni listek. Lastnik naj se zgloši pri policijskem oddelku celjskega okrajnega glavarstva.

Dopisi

Kamnik

O spiritizmu predava v petek dne 20. jan. ob 8 zvečer v Kamniškem domu prof. g. dr. L. Ehrlich. K temu zanimivemu predavanju so vabljeni Kamničani, posebno pa še okoliška duhovščina.

Litija

Zapustil je litijski okraj okrajni komisar g. dr. Amos Sraj in odšel k velikemu županstvu v Ljubljano. Bil je jako priljubljen, do strank prijazen, v delu neutrudljiv; vestno in zadovoljivo je izpeljal vsako zadevo, katere se je lotil. V prostem času se je mnogo bavil z radiom in dosegel pri tem lepe uspehe. Močno ga bomo pogrešali in mu želimo na življenja polni še velikih uspehov. Njegov naslednik je vladni svetnik g. Ludovik Klopčič. — Z novim letom je za okrajnega zdravnika imenovan g. dr. Polde Ukmar, ki si je v kratkem času pridobil sloves in zaupanje bolnikov. Prevzel je tudi zdravniško mesto v tukajšnji predilnici. Za okrajnega zdravnika pa je imenovan g. dr. I. Fajdiga. — Posestvo g. lesnega trgovca A. Dolška na Gerbinu je kupil na javni dražbi g. Franc Pogačnik, znani gostilničar in podjetnik v Zavrstniku. — »Slovenec« ima naročenega tudi še gostilna Oblakova in pa drugi brivci g. I. Šekš, kar radi poročamo in priporočamo. — V Zavrstniku pri Litiji je umrl po kratki bolezni posestnik pri Gričarju g. Alojzij Strah, star šele 37 let, iz slavnostne Strahove družine. Bil je šele dve leti poročen in zapuščal enoletnega sinčka. Njegov tast je star 84 let in je v tem času pokopal v svoji hiši že 18 mirličev.

Trbovlje

□ Vse v demokratsko malho. Nekateri trgovci dajejo svojim rednim odjemalcem letne dividende v gotovih odstotkih. Predlagano je pa bilo pred kratkim, da se vse te dividende ali procenke, kakor jih navadno ljudstvo imenuje, podari od strani trgovcev za Sokolski dom. Temu se je neki trgovec uprl in dejal, da bo to storil le, če odjemalec to sam želi in dividende odstopi. Kdor torej pri trgoveh jemlje živce, naj le kar zahteva in dobi bil bo, kar mu gre.

□ Odznan. Večletni predsednik in zadnje čase podpredsednik lokalne demokratske stranke g. Goroprevšek ni bil na nedeljskem obnem zboru več izvoljen v to funkcijo.

Jesenice

Občinska seja preteklo nedeljo je bila zanimiva. Slo je za krajni šolski svet. V starem odboru je imela SLS s svojimi 15 mandati samo enega za-

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

□ Ljubljana« ima danes zvečer ob 8 skupno pevsko vajo. Vsi točno. — Pevovodja.

Strokovna skupina mestnih delavcev in »Edinosti« organizacija mestnih uslužbenecv ima svoj redni mesečni sestanek dne 20. jan ob 7 zvečer v Konzumni kleti na Kongresnem trgu. — Odbor.

Sv. Krištof v Ljubljani. Danes ob pol osmih je v Prosveti skioptično predavanje. Govori V. Zor o Londonu.

Stolna prosveta ima nocoj ob 8 sejo v tiskarni.

Izredni občni zbor Prvega društva hišnih posetnikov v Ljubljani se mesto v petek dne 20. jan. vrši v ponedeljek dne 23. jan. točno ob 6 zvečer. Za prvotno določeni dan ni bilo mogoče dobiti na razpolago dvorane.

Prireditve v narodnih nošah Jadranske Strazhe je edina prireditelj v narodnih nošah, zato prosimo vse one, ki imajo narodne noše, da se sigurno udeležijo tega večera, ali pa noše vsaj posodijo svojim znancom. Naše narodne noše so priznane lepe in bodo prišle s svojo pestrostjo na tej prireditvi do polne veljave. Oglasilo se nam je že več skupin, želimo, da bi temu zgledu sledile še druge. Ne samo sijaj te prireditve, temveč tudi idealen pomen naj v vsakem vzbudi narodno dolžnost, da se udeležijo te prireditve, ki se vrši dne 28. jan. ob 20. uri v dvoranih Uniona.

Ostali kraji.

Okrajna DZ Vič sklicuje v petek ob pol 8 zvečer v dvorano Društvenega doma na Glincah važen sestanek.

Nazarje. Tukajšnji Društveni odbor v prizori v nedeljo dne 22. t. m. Molierovo komedijo v petih dejanjih »Skopuha«. Začetek točno ob treh.

Občni zbor radovljske podružnice SPD za leto 1928. se vrši dne 5. februarja 1928 zvečer ob 8. uri v restavraciji Kunstelj v Radovljici. Na dnevnem redu so tudi volitve novega odbora.

Naše dijaštvo

III. redni sestanek JKAD »Zarje« se vrši v petek ob 8 zvečer v lokalni »Zarje«. Predava g. župnik F. S. Finžgar o temi: »Umetnost in narod«. Za Zarjane udeležba strogo obvezna, člani bratskih društev, gg. starešine iskreno vabljeni!

stopnika ter ni imela tako rekoč nobene besede, ker so jo preglasovali v vseh važnejših vprašanjih. In sedaj ko ima SLS skupaj z NR absolutno večino, so hoteli gospodje demokratije, oziroma narodni socialisti, kar pa je vseeno, da bi ostalo tudi sedaj tako. Pa jim ni uspelo. V krajni šolski svet so bili izvoljeni gg.: Kastelic Anton, Brioncelj Franc od SLS; Smolej Pavel od NR; Božič Jože od nar. soc. in Znidar Anton od Delavsko-kmečkega kluba. Izvolili so se tudi razni drugi odseki. Tako gradbeni, posredovalni, vodovodni, socialni itd. Sklenjeno je bilo tudi, da se bo v prihodnje posvečalo več pozornosti na Jesenice uvoženim živilom, posebno pa mleku in sadju, ki prihaja v poletnem času na Jesenice večkrat zelo dvomljive kakovosti.

* * *

Krka pri Stični. V nedeljo, 15. januarja je imel na Krki g. poslanec Krenžar dobro obiskano shod. V lepem govoru nam je pojasnil sedanjí politični položaj. Na shodu je bilo tudi nekaj samostojnežev, vendar so molčali, ko je g. poslanec grajal zadržanost njihovega poslancev v narodni skupščini. Predsednik shoda Alojzij Globokar je predlagal zaupnico Jugoslovanskemu klubu, načelniku dr. Korošcu in našemu poslancu Krenžarju, katero so udeleženci soglasno sprejeli.

Brezno ob Dravi. Za župana občine Brezno je končno izvoljen in potrjen g. Ivan Potočnik. Ze pred tremi leti je dobil od volivcev to zaupanje, toda takratni gospod veliki župan ga ni hotel potrditi, baje iz političnih vzrokov. Pa po krivici. Kajti g. Potočnik je eden izmed onih trezno mislečih, da ni noben politični strankar, ampak le vzoren gospodar. Če zagovarja in brani koristi svoje občine napram drugim oblastim — to je za vsakega župana le dolžnost. Mi upamo, da bo novi gospod župan oblasten in ljudstvu dokazal, da je vreden zaupanja.

Dol. Logatec. Sledeč vzgledu drugih krajev, hoče tudi Logatec postaviti žrtvam svetovne vojne dostojen skupen spomenik na javnem prostoru. Upamo, da bomo z lahkoto zbrali potrebno vsoto, da tako počastimo spomin naših najboljših sinov. Odbor za post. spom. padlim vojakom tem potom javlja in pozivlje vse občane k sv. maši v nedeljo dne 22. jan. ob 9, katero bo daroval g. Bonač iz Ljubljane za vse padle vojsake naše občine.

Rajhenburg. V petek dne 13. t. m. je v svetlejši življenja zaspala najboljša žena in mati-mučenica, gospa Frančiška Avenak. Morda je najlepši znak za vrednoto človekov, ako mora vsakdo, ki ga pozna v življenju, reči v smrti: umrl je biser med ljudmi, žena je odšla izmed nas, ki jo je ljubil vsakdo. In je bilo tako: žalost vseh onih mnogih, ki so jo kropili in spremljali, gniljiva beseda g. župnika pred grobom, krasne pesmi v slovo pevki in vse tiho-grenke solze so govorile: bila je žena in mati v najglobljem, najlepšem pomenu.

Ižekonec v Slovenski Krajini. Dne 12. januarja se je vršil ob zelo veliki udeležbi v gostilni gosp. Antona Kuharja občni zbor krajevne organizacije. Zborovanje je otvoril načelnik g. Žižek Jožef, ki je razložil delo minulega leta in zaprosil člane za pomoč v tekočem letu. Nato je dal besedo belinske mu kaplanu g. Alojziju Ostercu, kateri je v enournem govoru podal zelo natančno poročilo o delu in programu SLS ter njih uspehih. Nadalje je še govoril oblastni poslanec Peter Osterc iz Beltincev, kateri je poročal o delovanju mariborske oblastne skupščine. Vsem trem govornikom je bilo ljudstvo zelo hvaležno ter dalo zaupanje SLS še v nadalje. Zelelo je še več takih sestankov v tekočem letu.

Cepljenje se more vršiti le po strokovniaku

Na zboru zaupnikov SLS v Kamniku se je tudi obravnavalo vprašanje cepjenja svinj proti rdečici. Povdarjalo se je, da bi bilo radi pocenitve cepjenja umestno, da se izuči v to svrhu pripravne ljudi, ki bi kakor živinozdravniki vršili cepjenje svinj (poročilo »Slovenca« z dne 17. januarja t. l.). Pripominjam, da se brez predhodnega sporazuma s strokovnjakom o takih in sličnih vprašanjih ne bi smelo diskutirati, ker se pokaže pojmovanje v preveč priprosti luči.

S strokovnega stališča smatram za popolnoma izključeno cepjenje svinj po nestrokovnjaku. Pri cepljenju ni toliko važno ubrizgati pravilno količino cepiva, ubrizgati isto na pravem mestu in način, kako treba postopati s cepljenimi svinjami. Da bi bilo za cepljenje samo to potrebno, bi tudi jaz ne imel s strokovnega stališča ničesar proti cepljenju po osebah, ki so se za to izvežbale. Najvažnejši pri cepljenju je pregled svinj in ugotovitev, da li se smejo v danem času iste sploh cepiti ali ne, da li naj se cepijo s klicami in sirutko ali samo s poslednjo. Tega se v kratkem času ne da priučiti in zahteva natančno poznavanje bolezni, znanja o klicah in znanja o ustroju in načinu življenja organizma, t. j. predmeti, ki jih more le strokovnjak obvladati. Ne smatram za potrebno spuščati se v podrobno razpravo mojih navedb; hočem navesti le nekaj splošnih pripomb in slučajev, kar bo popolnoma zadostovalo tudi pri živinorejcih, da more in sme vršiti cepjenje svinj samo strokovnjak t. j. živinozdravnik.

Velikokrat se zgodi, da svinja takoj po cepljenju oboli. Živinozdravnik, ki je izvršil cepjenje, pozna tudi vse okoliščine in mu je lahko pomagati. Če je izvršil cepljenje nestrokovnjak, on v takih slučajih ne bo znal pomoči; a tudi živinozdravniku, ki ne pozna okoliščin, pod katerimi se je vršilo cepjenje, bi bilo težko pomagati. Če ti gubitki bi zelo presegali prihranke, ki bi event. nastali, ako bi se prepustilo cepljenju nestrokovnjakom. — Velikanske nesreče bi se zgodile pri cepljenju, če so svinje že okužene z rdečico ali pa kugo: odločitev nestrokovnjaka v takih slučajih, ali naj se cepjenje izvrši ali ne, bi bila preveč riskantna. — Ravno tako je težka odločitev, ako ni človek v stroki dobro podkovan, pri cepljenju mladih, mršavih svinj, brijih, mater-svinj, debelih itd. Za vse te slučaje je kakor omenjeno potrebno natančno poznavanje ustroja organizma in načina življenja istega, da se ne pregreši proti pravilom stroke.

Pač pa smatram, da bi bilo cepljenje svinj po nestrokovnjakih v velikansko škodo cepljenja samega in s tem v zvezi splošnega gospodarstva. Pogoste nesreče pri cepljenju bi ubile vse zaupanje živinorejcev do cepljenja, kar bi povzročilo širjenje rdečice in velikanske izgube narodnega blaga.

Dr. Jerina.

Sport

Kolesarska zveza kraljevine SHS je v pretekli seziji izvršila preuredbo, vsled česar odpadejo pokrajinske Podzveze in se mesto njih osnujejo v večjih mestih Pododbori: tako v Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Celju, Bjelovaru, Novem mestu itd. Pododbori tvorijo najmanj trije (teritorialno najbližji) zvezi včlanjeni kolesarski klubi. Zelo važna je tudi preuredba tekme za državno prvenstvo. Vsak Pododbor izvrši v I. kolu tri dirke, in sicer na 50, 75 in 100 km, semifinale dveh pododborov na 125 km, pokrajinski semifinale na 150 km (zaeno pokrajinsko prvenstvo) in finale za državno prvenstvo na 175 do 200 km. Juniorske prvenstvene dirke se vrše po istem redu, na krajše proge. Prve dni februarja se vrši v Ljubljani Zvezna konferenca, ob koji priliki se bodo določile smernice za letošnje izbirne olimpijske in državne prvenstvene dirke.

SK Jadran. V petek 20. t. m. sestanek vsega aktivnega članstva v Narodni kavarni ob 20.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Nogometni trening se vrši jutri v petek točno ob 18.30 v Kolizeju. Bodite na mestu četrt ure pred treningom; kdor ima telovadne čevlje, naj jih prinese s seboj, oblecite zimsko perilo! — Načelnik.

VELIKI SPORTNI DOGODKI LETA 1928.

Dva dogodka smo že zabeležili: 1. januarja nogometna tekma med Švico in Italijo v Genovi, 8. januarja nogometna tekma med Belgijo in Avstrijo v Bruslju. Tretji dogodek je nogometna tekma med Parizom in Dunajem v Parizu 15. t. m. Nato pa:

Januar.

21./22. Evropsko prvenstvo v hitrostnem drsanju v Oslo. 22.—29. Akademski smuške tekme v Cortina d'Ampezzo. 28./29. Velike smuške tekme v Gstaadu (Švica). 28./29. Evropsko prvenstvo v moškem umetnem drsanju v Opavi.

Februar.

4./5. Svetovna prvenstva v hitrostnem drsanju v Davosu. 5. Nogometna tekma med Italijo in Ogrsko v Rimu. 4.—11. Mednarodno dirkanje konj v St. Moritzu. 11.—19. Olimpijske zimske igre v St. Moritzu. 18./19. Svetocno prvenstvo v moškem umetnem drsanju v Berlinu.

Marec.

5./6. Svetovna prvenstva v umetnem drsanju dam in parov v Londonu. 11. Nogometna tekma med Švico in Francijo v Lausanne. 16.—25. Mednarodna avtomobilna razstava v Zenevi. 18. Mednarodna avtomobilna kilometrska dirka v Zenevi. 31. Veslaška tekma med Oxfordom in Cambridgeom.

April.

15. Nogometna tekma med Švico in Nemčijo v Bernu. 22. Nogometna tekma med Ogrsko in Češkoslovavsko v Budimpešti. 29. Nogometna tekma med Avstrijo in Češkoslovavsko na Dunaju.

Maj.

6. Nogometna tekma med Švico in Holandsko v Baselu. 6. Nogometna tekma med Ogrsko in Avstrijo v Budimpešti. 6. Avtomobilna dirka Targa Florio na Siciliji. 13. Nogometna tekma med Francijo in Češkoslovavsko v Parizu. 17.—20. Olimpijski hokejski turnir v Amsterdamu. 27. Začetek nogometnih tekem v Amsterdamu. 30. Avtomobilna dirka za veliko darilo Indianapolis.

Junij.

6. Angleški derby v Epsomu. 9./10. Mednarodna veslaška regata v Luzernu. 10. Zaključek olimpijskega nogometnega turnirja v Amsterdamu.

Julij.

4.—7. Veslaška regata Henley. 28. Otvoritev olimpijskih iger v Amsterdamu. 28./29. Veliko darilo Evrope (motorno kolo) v Zenevi. 29. Pričetek olimpijskih atletskih tekem. 27.—29. Zaključek tekem za Davisov pokal v Parizu. 29. Začetek olimpijskih tekem v sabljanju in v dviganju uteži. 30. Začetek olimpijskih tekem v prosti rokoborbi. 31. Začetek tekem v modernem olimpijskem petboju.

Avgust.

2. Začetek olimpijskih tekem v jadraniu in v grškorski rokoborbi. 3. Olimpijska kolesarska dirka; tudi 5.8. 4. Začetek olimpijskih plavalnih tekem. 6. Začetek olimpijske veslaške regate. 7. Začetek olimpijskih boksniških bojev. 8. Začetek olimpijskih telovadnih tekem. 9. Začetek olimpijskih jahalnih tekem. 12. Zaključek olimpijskih iger v Amsterdamu. 12.—16. Mednarodna Alpska avtomobilna vožnja s startom v Milano. 15.—20. Svetovna veslaška prvenstva v Budimpešti. 25./26. Mednarodna avtomobilna dirka Klausen (Švica).

September.

16. Veliko darilo narodov za motorna kolesa v Monzi. 22. Veliko avtomobilno darilo Evrope na dirkališču Brooklands (Anglija). Za ostale mesece priobčimo seznam pozneje.

Radio

PROGRAMI:

Četrtek, 19. januarja.

Breslau: Razbojniki, drama (Schiller). — Barcelona: 22.10 prenos iz opere. — Praga: 20.10 Opereta iz ateljeja. — Leipzig: 20.15 simfonični koncert. Skladbe francoskih impresionistov. V. d'Indy: Začarani gozd, simf. legenda, op. 8. — C. Debussy: Fantazija za klavir in orkester. — M. Ravel: Španska rapsodija: I. predigra v noči, II. Malaguenia, III. Habanera, IV. Fera. — P. Dukas: Caradejev učenček, scherzo za veliki orkester. — Stuttgart: 20. koncert solistinj Ade Sari z orkestrom; 21.30 lahka glasba; 22.30 prenos iz Berlina: plesna glasba. — Frankfurt: 20. prenos iz Stuttgarta, nato lahka glasba, lasten spored. — Brno: 20. prenos iz Prage. — Rim: 20.40 operetni večer. Paris: 22. koncert (na sporedu Massenet). — Oslo: 20. simfonični koncert. — Berlin: 19.30 »Moč usode«, opera v 3 dejanjih (Verdi). — Davenport: 22.15 dunajske komedijske skladbe. — Dunaj: 16. popolnanski koncert; 20.05 poljuden orkestralni koncert. München: 21.15 komorna glasba. Mozart: Godalni kvartet v b-duru. — Knab: Tri Marijine pesmi za petje in godalni kvartet. — Toč: Godalni kvartet v c-duru, op. 26. — Varšava: 20.30 večerni koncert, prenos iz Krakova.

Petek, 20. januarja.

Zagreb: 20.35 koncertni večer (viola in klavir). — Neapel (15 KW, 333.3 m): Rigoletto, opera v 4 dej. (Verdi), prenos iz opere. — Praga: 21.40 klavirski koncert (francoske klavirske skladbe). — Stuttgart: 20.15 prenos iz Frankfurta: Tujka, igra v 4 dej. (Brisson). — Frankfurt: 20.15 Tujka, igra v 4 dej. (Brisson), nato lahka glasba. — Brno: 20. Poljub, opera (Smetana). — Rim: 20.45 orkestralni in vokalni koncert. — Paris: 22. koncert (Gounodove skladbe), zbor, orkester in soli. — Berlin: 20.30 koncert. I. simfonia fugata (Vlad Vogel). — 2. koncert za klavir in orkester (W. Hübschmann). — 3. Simfonia za veliki orkester (R. Wolff). — Dunaj: 16.15 pop. koncert; 19.30 »Črni domino«, komična opera v 3 dej. (Auber). — München: 20. »Pustna večerja«, opereta v 3 dej. (Kalman). — Budapest: 20.30 koncert. — Varšava: 20.15 simf. koncert varšavske filharmonije.

Kaj je novega

Slovenska misijonarka Pirčeva še živa

Svatov, 18. januarja. (Izv.) Misijonarka Ksaverija Pirčeva in izven nevarnosti.

Radi vesti, ki so jih v zadnjih tednih prinesli tudi slovenski časopisi o komunističnih grozodejstvih na Kitajskem, se je po Ljubljani pa tudi drugod raznesla novica, da je bila v Svatovu na Kitajskem umorjena slovenska misijonarka Ksaverija Pirčeva. Na misijonskem večeru dne 6. januarja v Unionu se je sicer poudarjalo, da so take novice preuranjene, toda z gotovostjo ni mogel nihče izjaviti, da niso resnične. Vse, zlasti pa njene domače, je mučila neprijetna negotovost. Zato je uredništvo »Katoliških misijonov« dne 11. t. m. brzojavno vprašalo misijonsko postajo v Svatovu, kaj je z našo misijonarko. Včeraj popoldne je prišel brzojavni odgovor kakor zgoraj.

M. Ksaverija Pirčeva, hčerka g. nadučitelja Avgusta Pirca v Ljubljani, je l. 1924. odpotovala kot uršulinka iz škofjeloškega samostana najprej v Bangkok v Siamu, odtod pa takoj prihodnje leto po kratkem obisku otoka Jave v mesto Svatov na južnem Kitajskem.

KOLEDAR.

Cetrtek, 19. januarja: Marij in tovariši, Pavlin, Kanut, Germanik.

Dunaška vremenska napoved za 19. jan. Izpremenljivo, potem večje pooblačenje v 2 do 3 dneh nastop mraza iz severovzhoda.

ZGODOVINSKI DNEVI.

19. januarja: 1576 se je rodil v Nürnbergu nemški pesnik Hans Sachs. — 1874 je umrl nemški pesnik Avg. Henrik Hoffmann von Fallersleben. — 1911 je umrl pisatelj J. Apih.

★ Akcijski odbor za praznovanje županičeve petdesetletnice je razposlal zunanjim gostom in domačim predstavnikom, ozir. predstavnicam javnosti vabila. Ako bi ga kdo ne dobil, naj oprost, ker namenoma se to ni zgodilo; zakaj akcijski odbor vabi vse in vsakogar izmed našega intelektualstva, meščanstva, kmetišstva in delavstva, kdor se hoče udeležiti nedeljske Akademije v operi ob pol 19. uri in komerza v »Unionu«, h kateremu je vstop brezplačen, ob 21. uri zvečer. — Pričakujemo obitne udeležbe.

★ Duhovniki jarenske dekanije imajo katehetski sestanek v ponedeljek, 23. jan., ob 10. uri v Spodnji Sv. Kungoti.

★ Umrl je na Viču pri Ljubljani ugledni posestnik, gostilničar in trgovec gosp. Ivan Robežnik. Bil je splošno spoštovan in čislán mož. Pogreb bo danes ob pol štirih na viško pokopališče.

★ Za brezposelne rudarje. Rudnik Sitarjevec pri Litiji sprejme 50 rudarjev. Brezposelni se lahko zglastijo pri vodstvu rudnika.

od veselja spali tisto noč, pa tudi od jeze in gnjeva ne.

Drugi dan se je sestala večina in slovensko napisala v liste dopis, da so v Dolgi vasi po zaslugi gospoda župana popravili in srečno zamenjali vodovod. In sicer izrecno in samo po zaslugi gospoda župana. Ker vodovodar se je že odpejal in plačan je bil tudi že.

Toda pri svečani občinski seji, ki se je vršila v počaščenje slovesnega dogodka, so se dvignila usta manjšine in na vso svojo širokost povedala:

»Pri popraviljanju vodovoda je manjšina po vestnem preudarku dognala, da so cevi v našem vodovodu dovolj široke. Torej se je izkazalo, da je imela vedno prav manjšina!«

Večina je bila kar konsternirana ob tem odkritju in manjšina se je že zmagovalno smejala. Pa se dvigne mož od večine in pove:

»Pri ravnoistem popraviljanju je dognala večina, da je bilo pri vodovodu vedno dovolj vode. Torej je imela vedno prav večina!«

Zdaj je bila na vrsti manjšina, da je bila konsternirana. In se je zmagovalno smejala večina. Tako so imeli oboji prav. Prav pa tudi vodovodar, ki je povedal, da vodovod pušča. In prav je bilo tudi Dolgovaščanom, ki so zdaj imeli toliko vode, da so pokale cevi v hišah.

Samo, kako bo pri prihodnjih volitvah? Kakšno bo geslo? To zdaj prav močno skrbi dolgovaške politike in si belijo glave noč in dan. To je hudič: če ima prav večina in manjšina in je vodovod vzlic temu popravljen!

★ Slovenska Matica objavlja: Poleg že v časopisih naznanjenih 33 poverjeništev so ustanovljena nadaljnja poverjenišтва ter so jih prevzeli gg. 34. Celje: Anton Zorko, pisarn. predstojnik okrož. sod. za Celje, Sv. Jurij ob j. ž., Store, Vojnik, Zalec; 35. Črnomelj: Niko Furlan, sodni uradnik, za ves okraj; 36. Dolnja Lendava: Julij Amalič, vodja zemlj. knjige, za ves okraj; 37. Krško: Jos. Vutkovič, ravnatelj mešč. šole, za Krško, Leskovec, Rajhenburg, Videm; 38. v istem okraju za Bregano, Čatež, Jesenice, Krška vas, Vel. Dolino Marija Bostele, učiteljica v Vel. Dolini; 39. Laško: Juro Kislinger, šolski upravitelj v Laškem; 40. Limbuš: Filip Podgornik, učitelj; 41. Mežica: Janko Cerček, sodnik, za ves okraj; 42. v škofjeloškem okraju za kraje Gorenja vas, Hotavlje, Javor, Leskovec, Stara in Nova Oselica, Poljane, Selce, Trata, Železniki, Ziri: Matej Miklavčič na Trati, p. Gorenja vas; 43. Šmarje pri Jelšah: Martin Lavrač, viš. sodni oficijal, za ves okraj; 44. Vrhnika: Dr. Avgust Leitgeb, dež. sod. svetnik in sodni predstojnik, za ves okraj; 45. Osijek: Josip Kamnikar, učitelj glasbe v Osijeku. Opozorjamo na prvotni klic, objavljen v vseh slovenskih dnevnikih. Za leto 1928. izidejo o Veliki noči 3 knjige, 1 znanstvena in 2 leposlovni za članarino 50 Din, plačljivo tudi v 5 mesečnih obrokih po položnicah ali ob sprejemu knjig. Prijave pri poverjenikih ali pismeno na društvo.

★ Dva divja prešiča ustrelil. Preteklo nedeljo in ponedeljek je logar Kaštanek nad soteško graščino v Mrzlih dolinah poleg sv. Petra ustrelil dva divja prešiča izredne velikosti. Mrjasec je imel parkije kakor enoletno tele. Logar je zaslužil zeleno vejico na klobuk, posebno še, ker sta si tudi prešiča prizadevala, da isto priborita nad lovcom. Brez lovske latinščine!

★ Odbor Zveze državnih nameščencev za Slovenijo se je na prvi seji 13. t. m. takole konstituiral: Milan Paternoster, računski ravnatelj pri fin. delegaciji, načelnik; Anton Svetek, računski ravnatelj v pok., podnačelnik; Ivan Ilovár, davčni izvrševalec, drugi podnačelnik; Joža Bekš, višji davčni upravitelj, tajnik; Narte Velikonja, okrajni glavar, tajnikov namestnik; Ignacij Rus, okrajni tajnik, blagajnik; Ivan Zupanec, tajnik poštnega ravnateljstva, blagajnikov namestnik.

★ Naše izseljenstvo v novembru. Po statističnih podatkih izseljeniškega komisarijata v Zagrebu se je izselilo iz naše države v novembru 1904 oseb, napram 1478 v novembru predlanskega leta. Število izseljencev je torej naraslo za 516. Od 1. januarja do konca novembra se je izselilo iz naše države 20.594 oseb ali 3778 več, kakor v istem razdobju predlanskega leta. To je najboljši dokaz, da so socijalne razmere v naši državi od dne do dne slabše. Največ izseljencev je šlo iz Hrvatske in Slavonije (698), dalje iz Dalmacije (452), iz Vojvodine (429), iz Srbije (141), iz Slovenije (141), iz Bosne in Hercegovine (121) in iz Crne gore (17). Značilno je, da odpade 75 odstot. vseh izseljencev na poljedelce. Največ naših izseljencev je šlo v Argentino in sicer 1105. V Zedinjene države jih je šlo 386, v Brazilijo 125, v Urugvaj 106, v Avstralijo 90, v Kanado 71 itd. Vrnilo se je v novembru 462 izseljencev večinoma takih, ki se zopet vrnejo v novo domovino. Od 1. januarja do 30. novembra se je vrnilo v našo državo 5005 izseljencev.

★ Pojasnilo. Z ozirom na našo notico v »Slovenec« z dne 29. oktobra 1927 o orožniku g. Gorjancu smo se o zadevi natančno informirali in mu ne moremo očitati strankarske agitacije.

★ Ustavljeno sodno postopanje. Okrožno sodišče v Novem mestu je ustavilo sodno postopanje proti g. Ivanu Hirnu, ki je bil obdolžen tatvine pri trdki Povh in Medic v Novem mestu, ker se je izkazalo, da je popolnoma nedolžen.

Odprto pismo

Spoštovana gospa in gospodična!

Gotovo si želite, da bi bila lepo oblečena po najnovejši modi. Zelite si, da bi iz crepe de Chine in marocain nosila čedna krila in prelestne bluze po najlepšem kroju. A je draga moda, drage so šivilje, mož pa zmeraj hoče, da preveč prevzetno se ne zvija kača mu po žepu. A zemlja bi ne bila solz dolina, če bi bilo vse po ceni in lepo. Za lepoto je treba dokaj žrtvovati. Vendar je ta žrtev sila skromna, če hočete uvaževati naš nasvet. Dama, ki hoče priti do lepe obleke poceni, mora gledati na to, da se obleka kroji in šiva pred njenimi očmi. Šivati pa brez stroja ni mogoče. In stroji so dragi, zelo dragi. Kdo bi mogel ga kupiti v teh težkih, težkih časih, ko mora mož iz same varčnosti kaditi cigarete »Sava« in »Drava« ter piti vino, ki je bilo krščeno že najmanj v treh kletah. Čujtel! Šivalni stroj za Vas ne bo drag, če sami hočete. Kupite nekaj srečk za drugo stadijsko loterijo in stroj boste dobili za deset, za dvajset dinarjev. Tako pridete najlažje do stroja, ki Vam bo šival obleke doma pred Vašimi očmi. Kako lepo se bo obleka Vam prilagala, kot bila bi ulita.

Poleg tega pa je šivalni stroj tudi lep kos pohištva, ki daje katerikoli sobi značaj domačnosti in družnosti. Najprej torej stroj v hišo, vse drugo pride samo od sebe. Ne čakajte, ne ohranjujte se, nabavite si srečk, ker žrebanje bo kmalu. Med dobroti je deset strojev znamke Pfaff, enega zadenele gotovo.

★ Od sedmine v smrt. Pri Sv. Andražu v Slov. gorah se je zgodil tale slučaj smrti. Posestnica Ivana Ljubec se je vračala od sedmih, kjer je bila na sedmini, proti domu. Med potom se je ponesrečila pri brvi čez potok, kjer so jo našli še isti večer mrtvo.

★ Pretepaštvo. Od Sv. Ruperta nad Laškim poročajo: Trije korajžni fantje iz Trobendola so prišli samo do cerkve sv. Ruperta in opravljali nedeljsko dolžnost 4—5 ur v krmi. Mokro-navdušeni so napadli s karbidovkami mirnega fanta ženina Antona Semeta, ki se je vračal domov od pozne službe božje. Pobili bi ga do smrti, da ga ni rešil fant Jožef Tropi. Sodnija v Laškem je pozvala te pretepače na odgovor. Nazaj grede od sodišča je Gračner Tropija zabodel z nožem v hrbet in pljuča. Težko ranjenega so prepeljali v celjsko bolnišnico. Radi tega žalostnega slučaja se izprašujejo vsi pametni Ruperčani: Zakaj tožijo krčmarji najrajši ta nesrečni alkohol med službo božjo?

★ Vlom. V noči od 16. na 17. januarja je bilo v Begunjah na Gorenjskem vlomljeno v Bahovčovo hišo, kjer ima zdaj trgovino gosp. Ciril Gašperin. Ukradenega je blaga za kakih 5000 Din in denarja za 1000 Din ter kolo. Tat je prišel v hišo od zadnje strani, kjer je odstranil z okna omrežje.

★ Alkohol in nož. V Kotljah so imeli preteklo nedeljo lovsko veselico. Alkohol je razburil duhove, nastal je pretep in posledica je bila, da so morali mladeniča Ivana Grabna prepeljati v guštanjiskim reševalnim avtomobilom v bolnišnico v Slovenjgradec. Nek pretepač ga je s tako silo zabodel z nožem v glavo, da niso mogli izdreti noža. Storilcu so že na sledu.

★ Pri težkočah v želodcu in črevih, pomanjkanju slasti, lenivem odvajanju, napenjanju, gorečici, pehanju, tesnobi, bolečinah v čelu, pri bljuvanju povzroči 1 do 2 čaši naravnega »Franz-Josef« grenčice temeljito čiščenje prebavil. Izjave bolnišnic dokazujejo, da »Franz-Josef« vodo radi jemlje celo težko bolni in da se dosežejo z njo veliki uspehi. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Sušnik na Marjinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti.

© Zaprisega dr. Puca. Včeraj ob 11. uri dopoldne se je vršila v posvetovalnici na magistratu zaprisega dr. Puca, novega ljubljanskega župana. Za to priliko sta bila dvorana kakor tudi dohod do nje svečano okrašena. Zaprisegi so prisostvovali vsi občinski svetniki SDS, dalje dr. Gregorič, kot edini zastopnik neodvisne gospodarske stranke ter oba komunisti dr. Lemež in inž. Guštinčič (zadnji je vstopil v novi občinski svet mesto odstopivšega Marcela Zorgerja). Skoraj polovica vseh občinskih svetnikov — vsi zastopniki SLS, oba radikala in oba socialisti — so se pa absentirali, kar je napravilo v dvorani zelo porazen vtis, zlasti ker je bila takorekoč vsa desna stran dvorane prazna. V zadnje prazne klopi so se vsedli navzoči magistratni uradniki, nekaj pa jih je stalo v ozadju. Galerija je bila dobro zasedena. Nekaj minut čez 11. uro je vstopil v dvorano veliki župan dr. Vodopivec v spremstvu svojega tajnika vlad. svetnika dr. Senekoviča, dalje dr. Puc in magistratni tajnik dr. Fuchs. Takoj nato je dr. Puc prisegel. Po prisegi je imel veliki župan dr. Vodopivec daljši nagovor na dr. Puca. V svojem govoru je veliki župan naglašal, da ima novi občinski svet predvsem nalogo, da spravi pod streho proračun za tekoče leto, ker se v dvanajstminami ne da gospodariti. Šele ko bo občinski proračun urejen, bo novi občinski svet pokazal, da je občinska samouprava zmožna življenja. Občinski svet čaka cela vrsta važnih nalog, tako na primer da dokonča stanovanjsko akcijo, katero je že uspešno začel dose-danji mestni komisar. Potrebna je razširitev tramvajске mreže, dovršitev začrtane kanalizacije in izvesti regulacijo Ljubljane, da se tako spremeni dosedanja neestetična poteza Ljubljane v njen okras. Dr. Vodopivec je naglašal, da so za to potrebna velika finančna sredstva, vendar pa mora biti novo vodstvo občinske samouprave pri iskanju finančnih virov razsodno, kajti davčna moč ljubljanskih davkoplačevalcev je že izčrpana in je pričela pojemati. Dalje je veliki župan opozoril novi občinski svet na mnoge druge socialne naloge, ki ga še čakajo. Velikemu županu dr. Vodopivcu je odgovoril dr. Puc, ki je v daljšem govoru obljubljal, da bo vse naloge, ki ga čakajo na novem mestu, točno izpolnjeval. Po govoru dr. Puca je bila svečana zaprisega končana, nakar so se prisotni razšli. Veliki župan dr. Vodopivec in dr. Puc sta nato odšla k mestnemu komisarju dr. Mencingerju, kjer se je vršila izročitev županskih poslov. Vsa svečana zaprisega se je izvršila v dobri pol uri. Uličnih manifestacij, običajnih ob takih prilikah, včeraj ni bilo.

© Umrla je včeraj gospa Albina Vodušek. Umrla je gospa g. prof. Mateja Voduška. Pogreb bo v petek ob širih popoldne iz hiše žalosti Vegova ulica št. 6.

© Otonu Zupančiču, pesniku, bo veljal 13. prosvetni večer, ki bo v petek, 20. januarja, ob 8. uri zvečer v beli dvorani Uniona. O pesniku Zupančiču bo predaval prof. J. Solar.

© Tečaja za vzgojo in oblikovanje glasov se udeležuje 26 gg. duhovnikov v dveh skupinah, 6 članov starejšinstva in 7 akademikov. Tudi posamezne ure od 10 do 4 so zasedene. Vendar je dr. Egenolf pripravljen še od 8 do 10 poučevati, če se želi kdo še naknadno pri-glasiti. Pride tudi na stanovanje. Vse informacije daje Prosvetna zveza, Miklošičeva c. 5.

© 80letnico je praznovala včeraj zdrava in še vedno čvrsta gospa Nežika Blaž, trafikantinja na Dunajski cesti št. 12, ki je poleg cigar in cigaret postregla z veseljem tudi s »Slovencem«.

© Med. univ. dr. Ludvik Zalar ima novo telefonsko št. 3003. Gl. oglaš!

© Velikodušno darilo. Kranjska hranilnica v Ljubljani je naklonila po naročilu in za račun Narodne radikalne stranke za podporo revnih bolnikov in porodnic, ki zapuste drž. bolnišnico v Ljubljani brez sredstev, znesek 60.000 Din, za kar naj bo darovalcem izrečena najtoplejša zahvala. — Ravnateljstvo bolnišnice.

© Prošnja na dobrotna srca. Upokojen bivši avstrijski stotnik se nahaja v veliki nezaluzeni bedi. Zelo bi mu bilo pomagano, če bi mu kak gospod odstopil obnošeno perilo ali obleko. Dobrotnikom je vnaprej prisrčna hvala lepa. Tisti, ki bi mogli tozadevno kaj utrpjeti, se prosijo, da pošljejo svoj naslov na uredništvo lista, ki jim bo sporočilo, na kateri naslov naj svoj dar pošljejo.

© Če zaide konj v lončeno robo... Fran-ce M. je vozil s konjem in vozom po Pogačarjevem trgu. Mimo je privozil poštni avtomobil, ogromno vozilo, kakor ga pripisoti kmečki konj še nikoli videl ni in katerega se je tako ustrašil, da je zdivjal in zavil naravnost — v lonce, skleda in druge glinaste izdelke, ki jih imata tam dva prodajalca razstavljeni kar na tleh. Na, pa je »profite« tu! so vzkliznili vsi trije. Prodajalca sta vznika trdo prijelja, naj jima povrne škodo, ali pa če mu je ljubeš, naj pa zopet zlepi črepanje v lonce. Voznik si je raje izbral prvo, segel v žep in s štirimi stotaki poravnal vso škodo, nakar so se vsi trije mirno poslovili.

© Čudna prometna ovira. Tovorni kolodvor je menda sploh pribežališče onih, ki iščejo trenutnega zasluzka s kakim delom. Brezposelni delavci čakajo tam, kot na borzi dela, kdaj pride kak podjetnik, ki nujno potrebuje koga za nakladanje ali razkladanje, oziroma za druge usluge. Da se med te delavce mešajo tudi razni sumljivi tipi, ki le čakajo prilike, kdaj bodo kje kaj zmaknili, je samo ob sebi umljivo. V torek popoldne je kakih petnajst takih postopačev, večinoma ne nad 20 let starih, počelo na tovrnem kolodvoru tak hrup, se pretepalo in podilo po tračnicah, da je bilo delo znano ovirano. Načelnik bližnjega skladišča je telefoniral za policijsko pomoč, da ukroti te nemirneže. Na lice mesta je bil odposlan stražnik Rogelj, ki je hotel glavna krivca vsega nemira aretirati, toda tedaj je navalilo vseh petnajst pretepačev nanj, da se je moral umakniti in telefonirati za ojačanje. Prišli so še trije stražniki, ki so s pendreki napravili red in aretirali devet postopačev, glavni krivci pretepa pa so ušli. Vendar pa je bil uspeh policijskega lova prav dober. Med aretiranimi so na policiji spoznali več že dalj časa radi tatvine in vzloma zasledovanih. Vseh devet aretirancev hladi sedaj v policijskih zaporih svojo srborlost, obžaluje lastno neprevidez in čaka nadaljnje usode.

© Ne kliči stražnika. Stari ljudje pravijo: »Ne kliči vraga, sicer pride!« Za dvajsetletnega potepuha Stanka K. pa bi bilo bolje, če bi ta pogovor obrnil na stražnike. Stanko se je namreč v torek zvečer tako močno napil žganja, da je počel po mestu največje neumnosti, končno pa je začel na Poljski cesti na ves glas kričati: »Policaj! Policaj!« Stražnik je prišel in Stanko odvedel na policijo. Tu pa se je izkazalo, da Stanka že dalj časa iščejo radi nekega večjega vloma, ki ga je Stanko baje izvršil nekeje v Vodmatu. Na lepši način Stanko res ni mogel priti policiji v pest.

© Dva vloma v živilske barake. V noči od torka na sredo sta se izvršila sredi Ljubljane kar dva vloma v živilske stojnice. Dasi se en vlom ni posrečil, vendar sta bila izvršena oba pod zelo slimihi okoliščinami, tako da je upravičena domneva, da ju je izvršil en in isti vlomilec, oziroma vlomilska družba. V baraki Leopoldine Škrjančeve na Dunajski cesti vlomilec ni imel sreče. Odlomil je sicer ključavnico, vredno 20 Din, toda moral je pobegniti, ker je v istem času pasiral mimo stražnik. Bila je to za Škrjančevo velika sreča, ker je imela v stojnici spravljeno večjo zalogo živil in znaten znesek denarja, s čimer bi se vlomilec prav gotovo okoristil. — Več sreče je imel najbrže isti vlomilec v baraki Katarine Hafnerjeve na vogalu Bleiweisove in Vošnjakove ceste ob prelazu na gorenjski tovrni kolodvor. Zlikovec si je natlačil vrečo z lepo množino klobas, salam, slanina, laških fig, štrudljev, sladkarij in čokolade, povrhu tega je odnesel še nfkelnasto uro in košaro. Hafnerjeva trpi 600 Din škode. Vlomilec se sedaj najbrže kje gosti z ukradenimi živili, toda če ga izsleda, se bo moral za drzni vlom težko pokoriti.

© Razne tatvine. Natakarku Marjanu Laburi v kavarni v Vodmatu št. 17 je neznan tat odnesel v torek ob 8 zvečer, v času, ko je on stregel gostom, več metrov blaga za dve moški obleki ter nekaj mesa v skupni vrednosti 1750 Din. — Podobarskemu pomočniku Matiji Gregorinu je neznan zlikovec ukradel v torek iz zaklenjenega stanovanja črno zimsko suknjo z žametastim ovratnikom, vredno 1000 Din.

© Kristoflič-Bučar: Bluze, otroške obleke!

Gospodarstvo

Sejmska in tržna poročila

Ljubljana, 18. jan. 1928.

Zivinski sejem v Ljubljani 18. jan. 1928. Dogon je bil radi še vedno trajajoče zime in radi slabih, razmočenih cest slab, razen pri konjih, katerih je bilo še precej prignanih. Prignanih je bilo (v oklepajih število prodanih): konj 126 (19), volov 51 (28), krav 36 (25), telet 15 (10) in prašičev za rejo 10 (8). Cene so v bistvu ostale neizpremenjene. Edino voli (1.) so se od prejšnjega sejma znižale za 50 par pri kg žive teže. Cene so bile (za kg žive teže): voli II. 7 Din, III. 6.50 Din, krave debele 5—6 Din, klobasice 3—4 Din, teleta 10—11 Din; konji in prašiči za rejo po kakovosti in velikosti. Razpoloženje na sejmu je bilo slabo, zanimanja malo razen za konje. Prihodnji sejem se vrši 1. februarja t. l. Kože. Čvrsta tendenca vlada še nadalje. Cene govejih in telečjih kož so še vedno čvrste. Telečjih je malo na trgu. Svinjske kože so zopet za 1 Din dražje. Med usnjem so poskočile cene kruponov vseh tež in kategorij, nadalje žolto in črno kravje usnje ter telečji in goveji boks. Ostalo usnje je obdržalo cene neizpremenjene. Vendar dvig cen usnja še ne dosega velikega dviga cen sirovih kož: te so narasle v ceni za 10—15 odst. v nekaterih vrstah, usnje pa samo za ca. 5 odst. Zato se mora pričakovati za usnje še višjih cen.

Les. Položaj na italijanskem tržišču je po poročilih iz Milana stacionaren. Cene so ostale neizpremenjene. Splošno upanje je, da bo gradbena industrija gotovo bolj oživila, saj je gradbena industrija najvažnejši element za lesno trgovino.

IZVRŠITEV NOVIH DEVIZNIH NAREDB SUSPENDIRANA.

Društvo bančnih zavodov je prejelo od gen. inspektorata ministrstva financ odredbo št. 281 od 26. dec. 1927 finančnega ministra; da morajo pooblaščenke banke cel iznos deviz po dobljenih nalozih za prodajo iz inozemstva ponuditi Narodni banki za odkup, ki bo obračunala $\frac{1}{3}$ po odkupnem tečaju, $\frac{2}{3}$ pa po srednjem borznom tečaju. Nadalje morajo banke ves iznos od zaključenih posojil v inozemstvu v tuji valuti ponuditi Narodni banki, ki jih bo kakor zgoraj obračunala. — Kakor nam sedaj poročajo, je bila ta odredba izdana, z a s a n o pa je njena izvršitev do nadaljnjega suspendirana.

KONKURZI.

Konkurz je razglašen o imovini zapuščine po Francu in Milki Leskovar, posestnikov v Prager-skem; prijavitelj 10. marca (sodišče Slov. Bistri-ca), prvi zbor upalov 25. jan., ugotov. narok dne 24. marca.

Konkurz Zadruga sladkorne tovarne v St. Siveu. Kakor poročajo iz Beograda, je otvorjen konkurz nad imovino tvrdke »Proizvajalke šečera«, a. d., s sedežem v Beogradu. Ker je požar onemogočil delo in zaradi drugih zadev, je bil otvorjen konkurz. Sicer pa ima »Ljubljanska gradbena družba« izpostavljeno zabrano na vsoto 650.000 Din. Kakor je znano, je ta tvrdka zgradila tvornico. Rok za prijavo je določen do 23. februarja. Sporne terjatve d. d. znašajo ca 9.6 milijonov Din, če se ta vsota odbije od aktiv, pasiva znatno presega aktiv.

Moderniziranje naše jeklarne industrije. Kakor smo izvedeli, je Jeklarna grofa Thurnskega na Ravnah pri Guštanju (ki je pred nedavnim postala delniška družba pod patronanco Kreditnega zavoda) sklenila interesno skupnost z znanim Böhler-jevim jeklarskim koncernom. Po tej interesni skupnosti bi guštanjska jeklarna izdelovala tiste predmete kakor Böhler, nadalje ji bodo prišle v korist fabričarske izkušnje znanih Böhlerjevih jeklarov. Sedaj se bo tovarna modernizirala in uvedlo tkzv. delo na tekočem traku (Fließarbeit, Arbeit am laufenden Bande), katerega se poslužujejo velike inozemske tvornice in ki ga je prvi uvedel Ford v svojih obratih.

Državne finance. Po pravkar objavljenih podatkih so znašali v septembru lani drž. dohodki 899.05 milijona Din, izdatki 924.86 milijona Din (v septembru 1926 dohodki 971.7, izdatki 948.6 milijona Din). Skupno so v prvih 6 mesecih proračunskega leta 1927-1928 (t. j. od 1. avgusta do 30. septembra) znašali dohodki 4.849, izdatki pa 4.655.1 milijona Din (brez izdatkov na račun prejšnjega proračunskega leta). Proračun dohodkov in izdatkov je znašal za teh 6 mesecev 5.738.8 milijona Din. V prvih 6 mesecih proračunskega leta 1926-1927 so znašali dohodki 5.177.5 milijona Din, izdatki pa 4.721.3 milijona Din.

Komercializacija državnih železnic. Dne 16. jan. je začel z delom posebni odbor, sestavljen od delegatov vseh gospodarskih ustanov. Naloga odbora je na podlagi diskusije 5. decembra lani izdelati osnutek uredbe za komercializacijo.

Razlaga. Ravnateljstvo šum v Ljubljani razpisuje prodajo okroglo 1109 plm² izdelanega hrastovega lesa za tehnično uporabo v Krakovem v področju šumske uprave v Kostanjevici. Na predpisnem obrazcu spizane ponudbe, opremljene s 100 Din kolkom in 10% vadijem (pri inozemcih 20%) je vložiti najkasneje do 25. februarja t. l. do 11 dopoldne pri ravnateljstvu šum v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 1. Obrazci peneb in vsa predmetna pojasnila se dobe pri ravnateljstvu šum v Ljubljani ali pa pri šumski upravi v Kostanjevici. — Ravnateljstvo šum.

Koliko zadrug je bilo osnovanih na podlagi zakona o kmetijskem kreditu? Dosedaj je na podlagi zakona o kmetijskem kreditu osnovanih in prijavljenih ravnateljstvu za kmetijski kredit 171, od tega v belgrijski oblasti 30, v podunavski 28, v baški 14, v moravski 26, v skopljanski 7, v osiješki 6, v podrinski 5, v valjevski 6, v šumadijski 16, v timoški 8, v splitski 9 itd. Kakor je videti, v Sloveniji ni bila ustanovljena nobena zadruga, v celi Hrvatski 3.

Bilanca Narodne banke za 1927. V včeršnjem članku pod tem naslovom se je pri sprejemanju vrnila napaka: med aktivni znaša tečajna diferenca 880.361.000 Din (ne samo 88.361.000) napram 545.406.000 Din v bilanci za 1926.

Cenitev produkcije sladkorja. V kampanji 1927/28 cenijo produkcijo sladkorja v naši državi na 88.618 ton napram 77.600 t v kampanji 1926/27. Za celo Evropo je cenitev 5.730.000 ton napram 5.209.000 tonam.

Z dunajske borze. Za predsednika dunajske borze je bil zopet izvoljen Julius Stern, za podpredsednika pa zopet Felix Stern in Robert Wortmann.

Nemške dobave za novo savsko pristanišče. Kakor poročajo nemški listi, so »Vereinigte Stahlwerke« sklenili z našo vlado pogodbo za dobavo žel. materiala za projektirano savsko pristanišče. Ta dobava bo šla na račun reparacij.

Nemška obnavlja francoska pristanišča. Nemške reparacijske dobave Franciji v letu 1928. bodo znašale 800 milijonov mark napram 600 milijonom

lani. Ministrski svet je sklenil, da se vsa ta vsota porabi za popravila in razširjenje francoskih pristanišč ter nekaterih kanalov.

Nemško zadrugništvo. 1. januarja letos je bilo v Nemčiji 40.095 kmetijskih zadrug, od teh 108 centralnih, 20.670 kreditnih, 4676 nabavnih in prodajnih, 4000 mlekarških ter 10.551 raznih zadrug. Zlasti število mlekarških zadrug hitro narašča.

Izvoz kapitala iz Francije. Ministrski svet je 10. jan. sklenil zopet dovoliti izvoz kapitala, ki je bil od leta 1918. prepovedan.

Češkoslovaška zunanja trgovina. V letu 1927. je znašal uvoz v Češkoslovaško 17.930 milijonov Kč, izvoz pa 20.127 milijonov Kč.

Grčija dobi posojilo. Kakor poročajo iz Londona, so pogajanja grškega finančnega ministra za posojilo 6½ milijona funtov po emisijskem kurzu 91 s 6% obrestovanjem in 40 letnim odplačevanjem.

III. mednarodni knjižni sejem v Florenci. — Tretji mednarodni knjižni sejem se vrši v Florenci sredi meseca marca 1928. Prireditelj bo trajala približno dva meseca. Pogoji za razstavljalce so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Izvoz žita iz Rusije. Nakupi žita v prvih petih mesecih v Rusiji so znašali 4.819.000 ton napram 5.836.000 tonam v odgovarjajoči dobi lani. Pojavlja se mnenje, da zaradi padajočih cen letošnja kampanja ne bo uspeša.

Novi Ford. Ford sedaj dnevno izdelata 500 voz, upa pa še v tem mesecu priti na 1000 voz. Njegove cene se ozirajo na konkurenco. Do sedaj je iz Amerike naročil za 727.000 voz.

GOSPODARSKA LITERATURA.

Naše gorice. List, katerega 1. letošnja številka je izšla, je že zelo razširjen (lani je imel 1400 naročnikov) in prinaša za vsakega kmetovalca važne in poučne razprave, zlasti za vinarstvo. Članarina Vinarskega društva, obenem naročnina za list znaša letno 30 Din.

»Privredni arhiv« bo izhajal v letu 1928. četrtletno, zadnji mesec vsakega četrtletja; naročnina je 100 Din letno. Njegov urednik in urednik je Franjo Braun, Zagreb. Zadnja številka za pret. leto prinaša zanimiv članek g. Brauna o izmenjenju davkov, kjer dokumentarno dokazuje grehe radičevcev glede davčne reforme in navaja porazne kritike dela radičevcev v davčnem odboru prejšnjega parlamenta.

Državne finance. V Zagrebu izhaja s tem naslovom mesečnik, ki stane letno 255 Din. Uprava se nahaja v Zagrebu, Pošta VI., Trg kralja Aleksandra. Vprašanje drž. in obč. financ je dosedaj malo razpravljalo in treba mu bo posvetiti več pozornosti, za kar služi ta list.

Borza

Dne 18. januarja 1928.

DENAR.

Današnji devizni promet je bil živahnejši kakor včeraj. V kurzih ni znatnih izprememb. Učvrstili so se: Berlin, London, Newyork in Trst, Pariz in Curih sta ostala neizpremenjena, dočim je Praga popustila na 168.50. V Dunaju zopet ni prišlo do zaključka. Danes je bil oprivatno blago tudi v devizi London, nadalje v devizah Trst, Pariz in Newyork, ostale devize: Curih, Prago in Berlin pa je dala Narodna banka.

Devizni tečaji na Ljubljanski borzi 18. jan. 1928

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 17 l.
Amsterdam	—	—	—	—
Berlin	13.535—13.565	13.55	13.54	—
Curih	10.93—10.96	10.945	10.945	—
Dunaj	—	—	—	—
London	276.75—277.55	277.15	277.12	—
Newyork	16.68—16.88	16.78	16.77	—
Pariz	223.40—224.50	223.4	223.4	—
Praga	168.10—168.90	168.50	168.52	—
Trst	299.50—301.50	300.50	300.25	—

Zagreb. Amsterdam 22.908—22.908, Berlin 13.533—13.563, Curih 10.93—10.96, Dunaj 7.9955—8.0255, London 276.75—277.55, Newyork 56.682—56.882, Pariz 222.50—224.50, Praga 168.10—168.90, Trst 299.626—301.626.

Curih. Beograd 9.14, Berlin 123.64, Budimpešta 60.75, Bukarest 3.205, Dunaj 73.12, London 25.3075, Newyork 519.05, Pariz 20.405, Praga 15.385, Trst 27.455, Sofija 3.75, Varšava 58.15, Madrid 88.50.

Beograd. Berlin 13.535—13.555, Curih 10.93—10.96, Dunaj 7.995—8.025, London 276.75—277.55, Newyork 56.70—56.90, Pariz 223—225, Praga 168.10—168.90, Trst 299.50—301.50.

Trst. Beograd 33.22—33.30, Curih 363—365, Dunaj 263.50—267.50, London 92.20—92.25, Newyork 18.88—18.90, Pariz 74.50—74.60.

Dunaj. Devize: Beograd 12.49125, Kodani 190.05, London 34.60, Milan 37.51, Newyork 709.60, Pariz 27.895, Varšava 79.58, Valute: dolarji 707.50, francoski frank 28.09, češkoslovaška krona 21.0175.

Praga. Devize: Lira 178.50, Beograd 59.40, Pariz 132.70, London 164.40, Newyork 33.75.

Dinar: Newyork 176.25, Berlin 7.395, London 276.50.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

V Ljubljani zaključena Ljublj. kred. po 135. V Zagrebu se je vojna škoda ponovno uvrstila; na tržišču bančnih papirjev ni izprememb; med industrijskimi papirji so se zopet uvrstile Vevče na 142—150.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna zaklj. 135, Kred. zavod 160 den., Vevče 135 den., Ruše 205—280, Stavbna 56 den., Sešir 125 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 86.50, agrari 52.50—53.50, vojna odškodnina 426.50, febr. 398, marec 401—402, Hrv. esk. 85—85.50, Hipo 57.50—58.50, Jugo 96.25—96.50, Prašedion 875—880, Ljublj. kreditna 135, Sečera 530, Drava 565—570, Slavonija 12—14, Trbovlje 487.50, Vevče 142—150.

Beograd. Narodna banka 5500, vojna odškodnina 425 (900), ult. febr. 423—424.50, ult. marec 394.50—395.50, ult. april 398—397.50, 7% invest. posoj. 86, aorari 52—53, Tobačne srečke 80.

Trst. Adria 199, Assicurazioni Generali 2675, Cosulich 182, Rijnione adriatica 2600, Tripovich 253, Split cement 252, Trž. Lloyd 685, Dalmatia 117, Oceanija 96.

Dunaj. Podon.-savska-jadrana, 86.90, Hrv. esk. 10.85, Hipo 7.05, Alpine 42.60, Greinitz 3.10, Trbovlje 61.40, Kranjska industr. 42.70, Ruše 36, Gutmann 28.50, Mundus 1.72, Slavonija 1.46.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Povpraševanje je za 20.000 komadov hrastovih pragov 230×12.22 fko v. meja, nadalje za buk, metlišča 1 m dolž. 27-27 fko v. meja: zaklj. —, Tendence mirna.

Dež. prideiki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dobava prompt): Pšenica 78—

79 kg 2% baška 362.50—365.50, jan. 367.50—370, slav., sr. 352.50—355, moka 0 g vag. bl. plač. po prejemu fko Ljubljana 500, oves baški zdrav, rešetan 300; koruza baška st. ml. tar. 270, nova času prim. suha, nav. vozn. jan. 267.50, febr. 275, marec 280, april 285, maj nova popolnoma suha nav. vozn. 290; zaklj. 2 vag. Tendence čvrsta.

Eksekutivna prodaja: 5000 kg pozvorenih oreh, 100 vreč po 50 kg b/n v egaliziranih vrečah, par. fko vag. Spilje tranz. dobava takojšnja, plačilo pri prevzemu blaga pri spediterju na Dunaju; ponudba 4 Din za kg; zaključeno.

Novi Sad. Pšenica bač., sr. in gor. ban. 300—310, potiska 307.50—317.50, slav. 301.50—312.50, rž

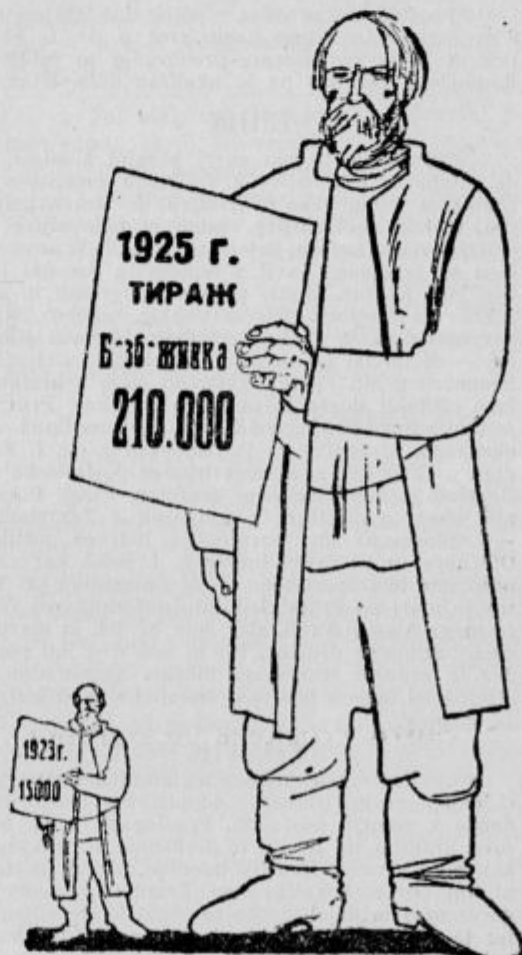
bač. 285—295, ječmen bač., sr. 245—250, ban. 265—270, oves 250—260, koruza bč. stara 227—232.50, nova 215—225, ban. 240—250, srem. 215—225, moka 0 g in gg 425—437.50, št. 2 405—415, št. 5 385—395, št. 6 317.50—325, št. 7 260—280, št. 8 200—207.50, otrobi: 200—210, fižol beli 360—365. Promet: Vsega skupaj 72 vagonov.

Budimpešta (terminalska borza), 18. jan. Tendence čvrsta. Pšenica marec 31.58, 31.64, zaključek 31.62—31.64, maj 32.24.32.14, zaklj. 32.16—32.18, okt. 29.80, 29.76, zaklj. 29.74—29.76, rž marec 30.80, 30.86, zaklj. 30.84—30.86, maj 30.28, okt. 24.90—24.96, zaklj. 24.94—24.98, koruza maj 25.94, 26.22, zaklj. 26.12—26.16.

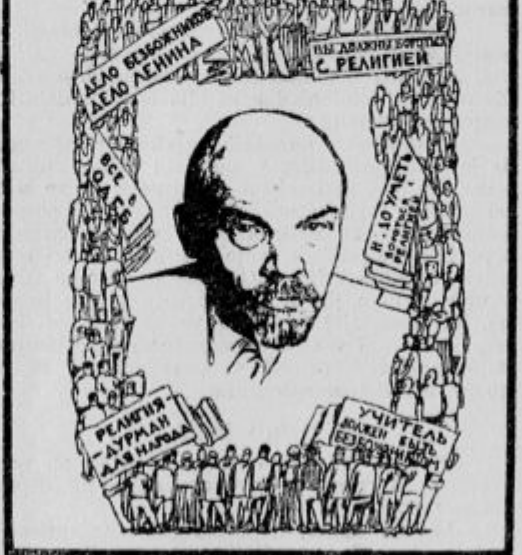
Za duha in srce

Neuspeh brezverske propagande sovjetov očiten

Sic transit... Še pred božičem, deleč navodila za »božično bitko«, se je bahal g. sovjetski komisar za pobijanje verskega žida Hubelman s svojimi uspehi na »verski fronti«. V navdušenih člankih in govorih je pisal Jaroslavski (tako se Hubelman podpisuje), da šteje »Zveza brezbožnikov« milijone članstva. Posebna slika, katero prinašamo tu na prvem mestu, kaže hitro razširjanje zveznega orga-

na »Brezbožnik«: 1. 1923. se je natisnilo 15.000 izvodov, 1. 1925 — 210 tisoč in 1. 1927. — pol milijona! (Zadnjega mušika na tej sliki ne morem niti prinesiti, ker bi zavzel preveč prostora!) Za iskrenost sovjetske cerkvene politike je zelo značilno, da je pisal Stalin v božični številki »Neue Freie Presse« o »religioznem nepcu«, to je preobratu sovjetov, in napovedoval popolno versko prostost v istem času, ko je zagotavljal Hubelman na XIII. kongresu komunistične stranke: »Še zadnji udarec in bo rešeno javno življenje na kmetih ter ponekod med proletarci v mestih najnevarnejšega političnega vpliva in najstrupenejšega sovražnika — Cerkve!«

Naslovna stran »Brezbožnika«.

V sredi Ljeningova glava, ob strani sledeči napis: »Delo brezbožcev je delo Ljeninga.« — Mi smo dolžni boriti se proti veri.« — »Treba je znati pobijati versko.« — Učitelj mora biti brezverec.« — »Vera je strup za ljudstvo.«

Letošnje božične protiverske prireditve v Rusiji so bile uprizorjene v posebno velikem slogu. Milijoni brezbožnikov so dobili iz

Moskve natančna navodila, kako prirediti ob času polnočnice ples, maskarade in predstave, ki zasmejujejo božič. Pri Tatarih ob Volgi je bil glavni bedak v teh igrah Mohamed, pri Kalmikih ob Kaspiškem jezeru seveda Buddha itd. V Moskvi je nastopal »čudežni fakir« in v Berlinu so ponudili 1500 dolarjev za nastop tekmeccu Terezije Neumann, če bi hotel na Rusko.

Zdaj je boj končan. V Moskvo prihajajo poročila in Hubelman ugotavlja v »Komsomolski pravdi« glavni facit »božične bitke«: »Pripomogla je cerkvenim ter sektantskim organizacijam v mestu in po deželi do nadaljnjega ojačenja in razvoja«. Hubelman prinaša te porazne ugotovitve v organu komunistične omladine, ker uspeva verska propaganda za enkrat še največ med njo. Za enkrat, pravim, kajti »božji lakaj« so se vrinili tudi že v Komsomol med picirije, v ženske kmeč in delavske komunistične krožke. Tam zastrupljajo, kakor toži židovski odpadnik, komunistični naraščaj in zapeljujejo najboljše moči v lastne verske krožke, katerih število dnevno narašča. Po vsem ozemlju sovjetske zveze ni koticčka, včevši skoro neobljudena jakutska ledena močvirja, kjer ne bi nastopali »cerkovniki« s svojim strupenim delom. Baptisti dobivajo denar iz Amerike, podkupijo cenzuro in tako tiskajo letake ter celo (o nesramnosti!) redno izhajajoče liste! Cerkovniki se poslužujejo tudi zadrugarske krinke. Njih konzumi pobijajo komunistično mladinsko gibanje (to se pravi razgrajanje in pretepe) ter uspevajo vsled poštenosti, nesebičnosti in spretnosti nastavljenecv. Nudijo članstvu »ekonomske ugodnosti« in to najbolj straši Jaroslavskega. V Serdolsku (saratovska gub.) so bili sektanti toliko »nesramni«, da so priredili o božiču razen verskih zborovanj tudi koncertne večere in predstave, ki so bile dobro obiskane, medtem ko so ostali komsomolci brez obiska. V Petrogradu šteje Baptistovska zveza 20 tisoč članov. V sami

Ta slika je primer, kako sovjeti skušajo oblatiti krščanstvo. Predstavlja bankirja, ki vpraša Kristusa, kako bi se dalo opravičiti, če se stavkujoči delavci postrelijo. — Kristus mu pokaže evangelij: Matej 22, 21, kjer je zapisano: »Dajte carju, kar je carjevega.«

Moskvi so priredili cerkovniki proslave Puškina in Lermontova z lastno godbo in pridigo na koncu. Po vsem mestu (neverjetno!) so bili razobešeni veliki plakati, ki so vabili na versko diskusijo dne 3. t. m. v veliki dvorani Konservatorija. Prof. Kuznecov je predaval »O cerkvi in državi« povodom pisma varuha patriarhovnega prestola metropolita Sergija sovjetski vladi). Kot govorniki so nastopili tverski metropolit Serafim, samarski nadškof Anatolij, harjkovski nadškof Konstantin, prof. prota Smirnov, prota Golosov in drugi. Konservatorij je vendar državna ustanova, piše v onemogli jezi Hubelman. »Belogardistovski popi, ki so rešili vratove v inozemstvo, besno napadajo oddot sovjetsko zvezo. Tukaj so popi bolj mirni, češ da so zoper politiko v cerkvi, toda kdo jim bo verjel? Zalostno je, da je nasledel konservatorij izkušnjam. Popi imajo denar in so plačali 800 rubljev za dvorano, dasi znaša navadna najemnina 300—400 rubljev. Ekonomski računi so zmagali idealizem in kontrarevolucija slavi zmago. Ta mehanika ni posebno duhovita, toda priznati moramo: protiverska fronta je žalibog prebita in sovražnik je pričel napad na naše postojanke.«

Jaroslavski študira vzroke poraza. Priznati mora, da obstoji njegova Zveza brezbožnikov po večini samo na papirju. Nekatere avtonomne vlade so zvezo razpustile. Drugod se mora skrivati, ker ni uradno dovoljena. Med komunisti — posebno med muslimani — se vedno bolj širi »verska kuga«. — Velik del komunistov le navidez priznava Ljeningove